

Zhezu Kirisi wi kagala

NAGAWA

Zhan wi na

Sewε wi nawa senre

Zhezu wi pitunjø Zhan wo wìla ki sewε ña wi pye maa torogo Azi tara legiliziye kòlòshyèn yeri. Nala wo ni, pe maa ki tara ti yinri Turiki. Wìla ki sewε ña wi yonløgø Zhezu wi señgølo ki yegelè cènme ñgele kàa toro ke kòsaga yeri. Ki wagati wi ni, Òròmu tara wunlumbolo to wìla pye na jaa paa wi gbogo paa Yenjèlè la yen. Tagafennè mbele pàa je mbege pye pàa jølo jøngé pe tagawa pi kala na, εen fø pèlé ìa pye wa ki kotogo sila pye pe ni mbe je. Zhan wo jate pàa wi yigi maa le kasò wa løgø fugo tara nda pe yinri Patimøsi ti ni, naa wìla pye na Yenjèlè senre ti yari ki kala na (1.9). Òròmu tara fanjga fennè pàa ki løgø fugo tara ti pye paa pe kasò yen. Pa we Fø Zhezu wìla wi yee naga wa Zhan wi na yariyanra ta ni, mæs wi pye ma yo yaraga ñga fuun wì yan, wigi yonløgø.

Wa sewε wi ni, Zhan wì para tegere yaara, naa kacèn kagala konaa yaara yanlere senre na. Ki yaara ti ni fuun naa ti kòrò wi. Paa yègè nagawa yen, jirige ki ni, kòlòshyèn wo yen na para ñga kìgi yee yon fili ko senre na. Kògòloni wo yen na para ñga kii ki yee yon fili ko senre na. Yarifige ko yen na para cew tawa senre na. Yariyèngè ko yen na para jøgøwø pyewe senre na. Kògøje wo yen na para tipege fanjga yaara ti yen ma

gbogolo laga ɳga na ko sənre na. Yarifelęgę ko yen na para S̄otanla yinne lo sənre na, a woɳgaala pè pye wi tunmbyeele.

Sewę wi nawa sənre ti gbɔɔ yen yariyanra nda ti yen na para goto kagala koro sənre na. Ki yariyanra ti yen naga nari paa yegę ɳga na lere ɳa wi yen tagawa ni pe yaa kaa jɔlɔ, paa yegę ɳga na leelee jɔlɔfennę pe yaa ka ye jɔlɔgɔ konaa paa yegę ɳga na mbele pè taga Yenjelę lo naa Zhezu Kirisi wi na pe yaa ka shɔ.

Laga sewę wi ni, Zhan wi yen naga yuun tagafennę pe kan fɔ Zhezu wi se mɔ, wi yaa sɔngɔrɔ mbe pan mboo woolo pe shɔ, mbe si ɳga kii daga Yenjelę ca wunluwɔ pi ni ki tɔngɔ.

Wa sewę wi go kongbanŋga ki ni, Zhan wi yen naga yuun we kan paa yegę ɳga Zhezu wìla wi yεs naga wi na. Mbe taga le ko na, wi sewę wi yen ma kɔn ma yiri kɔnsagbɔrɔ kɔlɔshyεn. Kɔnsagbɔgɔ nunjba nunjba pyew ki yen ma kɔn ma yiri kɔnsara kɔlɔshyεn fun. Sewę wi kɔnsagbɔrɔ kɔlɔshyεn ti nda:

1. Sewęele kɔlɔshyεn mbele pàa torogo Azi kinda legiliziye pe yeri (2-3)
2. Sewę wi tegere kɔlɔshyεn re (4.1-8.6)
3. Mbaanra kɔlɔshyεn (8.7-11.19)
4. Kacen kagala tugbɔŋgɔlɔ kɔlɔshyεn (12-15)
5. Yenjelę li naŋgbawwa wɔjεŋgεlε kɔlɔshyεn (16)
6. Kagala kɔlɔshyεn Babilɔni cagbɔgɔ ki wogo na (17.1-19.10)
7. Yariyanra kɔlɔshyεn puŋgo woro dunruya kɔgɔ konaa Zheruzalemu ca fɔnɔgɔ ki wogo na (19.11-22.5)

Wa sewe wi kɔsaga, Zhezu wì yɔn fɔlɔ le ma yo
fɔ: «Ee, sanni jenri mila paan.» Tagafenne pege
shɔ pe yo fɔ: «Anmiina, ta paan we Fɔ Zhezu.»

Sewe wi yen ma kɔnlɔ yegɛ ɲga na

Sewe wi lɔsaga senre 1.1-8

Zhezu wi yen wa legiliziye kɔlɔshyɛn pe
sɔgɔwɔ 1.9-20

Seweles mbele pàa torogo Legiliziye kɔlɔshyɛn
pe yeri 2-3

Wunluwɔ jɔngɔ, naa selɛgɛ sewe ɲa pe ma
migi konaa Simbapyɔ 4-5

Tegere kɔlɔshyɛn 6.1-8.1

Mbaanra kɔlɔshyɛn 8.2-11.19

Kacɛn kagala kɔlɔshyɛn 12.1-15.4

Yenjelɛ li naŋbanwa wɔjɛŋgelɛ kɔlɔshyɛn
15.5-16.21

Babilɔni ca ki tɔngɔwɔ konaa Zheruzalemɛ ca
fɔnɔgɔ 17.1-22.5

Senre puŋgo woro konaa duwaw senre 22.6-21

Sewe wi yɔnlɔgɔ go

¹ Kagala ɲgele Zhezu Kirisi wì naga ke yen laga
ki sewe ɲa wi ni. Yenjelɛ ligi kan wi yeri wi ke
naga, jaŋgo sanni jenri ɲga ki daga mbe pye wigɪ
naga wi tunmbyeele pe na. Kirisi wìla wi mɛrɛgɛ
wa tun wi tunmbyee Zhan wi yeri, a wì saa ke
naga wi na.

² Kagala ɲgele fuun Zhan wì yan wì ke yegɛ yo.
Wi yen na Yenjelɛ li senre to naa kaselege ɲga
Zhezu Kirisi wì naga ti sereya wi yuun lagame.

³ Lere ɲa wi yen naga sewe ɲa wi kara, naa
mbele pe yen na Yenjelɛ li senyoro nda ti nuru,
ma nda ti yen ma yɔnlɔgɔ ti yigi na tanri ti na,

ferewε yεn pe woo! Katugu ti kagala ke yaa pye mbe yɔn fili sanga ɳa ni wì yɔngɔ.

*Sharaga ɳga Zhan wila kan
legiliziye kɔlɔshyen pe yeri*

⁴ Mi Zhan mila ki sewε ɳa wi torogi legiliziye kɔlɔshyen mbele pe yεn wa Azi kinda wi ni pe kan. Yinme naa yεyinŋge ti kan ye yeri ti yiri wa Yεnŋεlε li yeri, lo na li yεn wa, lo na làa pye wa konaa lo na li yεn na paan we; ti kan ye yeri naa ti yiri wa yinŋgele kɔlɔshyen ɳgele ke yεn wa li wunluwɔ jɔngɔ ki yεgε sɔgɔwɔ ke yeri.

⁵ Ti kan ye yeri ti yiri wa Zhezu Kirisi wi yeri, wo ɳa wi yεn sεrefɔ ɳa wi yεn senre nungba yofɔ we, wo wì pye kongbanja ma yεn ma yiri wa kuulo pe sɔgɔwɔ, wo wi yεn tara na wunlumbolo pe Wunluwɔ.

We yεn maa ndanla, a wì we kapere ti laga we na wi kunwɔ kasanwa pi ni,

⁶ ma we tεgε we pye wunluwɔ naa saraga wɔfennε waa tunŋgo piin wi To Yεnŋεlε li kan. Gbɔgɔwɔ naa yawa pi pye Zhezu Kirisi wi woo fɔ sanga pyew! Anmiina.

⁷ *Ye wele, wila paan wa kambaara![†]ti ni! Leele pe ni fuun pe yaa kaa yan, ali mbele pàa wi sun njanraga ki ni. Tara na cengεle woolo pe ni fuun pe yaa kaa kafɔnnɔ waa wi kala na. Ee, ki yaa ka pye ma[†] Anmiina.*

⁸ We Fɔ Yεnŋεlε lìgi yo ma yo fɔ: «Mi yεn Alifa naa Omenŋa.» Lo li yεn Yawa pi ni fuun fɔ, lo na li yεn wa, lo na làa pye wa konaa lo na li yεn na paan we.

[†] **1:7 1.7:** Dani 7.13 [†] **1:7 1.7:** Zaka 12.10

Kirisi wila wi yee naga Zhan wi na

⁹ Mi Zhan, mi yen ye sefɔ, wa we gbogolomɔ pi ni Zhezu wi ni. Mi yen na jɔlɔ ye ni ja, ma pye ye ni ja wa wunluwɔ pi ni konaa maga kun na yee ni na singi ye ni ja. Pàa na yigi ma kari na ni wa lɔgɔ fugo ɔga pe yinri Patimɔsi ki na, Yenŋele sɛnre to naa Kirisi wi sereya ɔna mìla yo ti kala na.

¹⁰ We Fɔ wi pilige[†] ki ni, a Yinnɛkpozi lì si ye na ni, a mì si magala gbɔlɔ la logo wa na puŋgo na paa mbanлага magala yen.

¹¹ Làa pye na yuun fɔ: «ɔga maa yaan ki yonlɔgɔ sɛwɛ na maa torogo ki legiliziye kɔlɔshyɛn mbele pe kan: Efɛzi, naa Simirini, naa Perigamu, naa Tiyatiri, naa Saridi, naa Filadelifi konaa Lawodise.»

¹² A mì si kannga ma wele mbe ɔna wila para na ni wi yan. Mì kaa kannga ma wele, a mì si tɛ fitanlaye kɔlɔshyɛn yan.

¹³ A mì si yaraga yɛnwege ka yan wa fitanlaye kɔlɔshyɛn pe sɔgɔwɔ, kila pye paa sɛnwee pyɔ yen. Derege titɔnlɔgɔ la pye wi na ma gbɔn fɔ wa wi tɔndanra ti na. Tɛ kurusijara la pye ma po wi kotogo ki na maa maga.

¹⁴ Wi yinzire tìla pye ma filige wi na paa sumbyɔ sifire yen, nakoma paa yaara nda pe yinri nezhi[†] ti yen. Wi yengelé kàa pye na yiin paa kasɔn yinne yen.

¹⁵ Wi tɔndanra tìla pye paa tuguyɛnre yen, nda pè le kasɔn gbɔgɔ ni mari pe, a tì yɔn na yengelé.

[†] **1:10 1.10:** Pilige ɔga sɛnre pè yo ko ki yen we Fɔ wi cɛnpilige ye. [†] **1:14 1.14:** Nezhi wi ma pye ma filige paa tisaga sinndɛɛre yen.

Wi magala làa pye paa tɔnɔgbɔɔ tinmɛ yen[†].

¹⁶ Wɔnɔngɔlo kɔlɔshyɛn la pye wa wi kalige ki ni. Tokobi piyembye yɔn shyɛn taan woo la pye na yinrigi wa wi yɔn. Wi yegɛ kìla pye na yengelɛ paa yɔnlɔ ki yen, na ki kaa yinrigi ɔngbanga we.

¹⁷ Naa mìla kaa wi yan, a mì si to le wi nɔgɔ ma pye paa gbooyen. A wì suu kalige ki taga na na ma yo fɔ: «Ma kaa fyɛ! Muwi mi yen konɔbannja naa pungofɔ.

¹⁸ Mi yen yinwege na. Mìla ku, εen fɔ, koonja yinjɔ, mi yen yinwege na fɔ sanga pyew. Mì yawa ta kunwɔ po naa kuulo tara ti na.

¹⁹ Ki kala na, kagala ɔngele maa yaan, naa ɔngele kaa piin yinjɔ, naa ɔngele ke yaa ka pye puŋgo na, ma ke yɔnlɔgɔ.

²⁰ Wɔnɔngɔlo kɔlɔshyɛn ɔngele maa yaan wa na kalige ki ni, naa te fitanlaye kɔlɔshyɛn pe ni, ti ɔngundo wi kɔrɔ woo na we: Wɔnɔngɔlo kɔlɔshyɛn koro ke yen legiliziye kɔlɔshyɛn pe məregeye wele. Fitanylaye kɔlɔshyɛn poro pe yen legiliziye kɔlɔshyɛn wele.»

SEWEELE KɔLɔSHYɛN MBELE PAA PYE MA TOROGO

2

2-3

*Senre nda tìla yɔnlɔgɔ ma torogo
wa Efɛzi ca legilizi wi kan*

¹ «Sewɛ yɔnlɔgɔ maa torogo Efɛzi ca legilizimerege[†] wi kan maa pye fɔ: Na wì

[†] 1:15 1.15: Dani 7.9-13; 10.6 [†] 2:1 2.1: **Merege:** Wo wi yen na wi yen ma cɛn legilizi wi go na.

Wɔnŋgɔlɔ kɔlɔshyɛn ke yigi wa wi kalige ki ni, na tanri wa te fitanlaye kɔlɔshyɛn pe sɔgɔwɔ, wi yɛn naga yuun ma yo fɔ: ² Mòɔ kapyegele ke jɛn, naa ma tunŋgo ki ni konaa kagala ŋgele maa kunni ma yɛɛ ni ke ni. Mìgi jɛn ma yo ma se ya mbe lepeeple pe kagala ke kun ma yɛɛ ni. Mbele pe maa pe yɛɛ piin ma yo pe yɛn pitunmbolo, ma si yala pe woro ma, mà pe wa ma wele ma pe yan pe yɛn yagboyoolo.

³ Ma maa kagala kunni ma yɛɛ ni, mà jɔlɔ na mɛgɛ ki kala na, mɛɛ si te.

⁴ Èen fɔ, mi yɛn nɔɔ jeregi, katugu mìla pye mɔɔ ndanla faa yɛgɛ ŋga na, màga yaga.

⁵ Ki kala na, mà yiri laga ŋga na ma to, ma nawa to ki na, ma ma kapere ti jɛn mari yaga, maa ma kapyegele kongbanŋgala ke piin. Na mɛɛ ma kapere ti jɛn mberi yaga, mi yaa pan ma kɔrɔgɔ mbɔɔn fitanla wi lɛ mboo wɔ wa wi tegesaga.

⁶ Ma si yala, ŋga ko yɛn ma yeri mbɔɔn sɔn ki na: Nikolayitiye pe kapyegele ke yɛn nɔɔ mbɛngɛ paa yɛgɛ ŋga na ke yɛn nala mbɛngɛ we.

⁷ «Yinnekpoyi li yɛn na nda yuun legiliziye pe kan, nunjgbogolo ka pye ŋa na, wi ke jan wila ti nuru jɛŋgɛ! Na ka cew ta, yinwege tige ŋga ki yɛn wa Yenŋele li lajɛŋgɛ ki ni, mi yaa ki pyɔ wa kan wi yeri wuu ka[†].»

*Senre nda tìla yɔnlɔgɔ ma torogo
wa Simirini ca legilizi wi kan*

⁸ «Sewɛ yɔnlɔgɔ maa torogo Simirini ca legilizi mɛrɛgɛ wi kan maa pye fɔ:

† 2:7 2.7: Zhene 2.9; 3.24

«Na wi yen koñgbanna naa puñgofo, wo ña wila ku ma sɔngɔrɔ ma yen ma yiri, wi yen naga yuun ma yo fɔ:

⁹ Mòɔ jɔłogɔ naa ma fyɔnwo pi jen, εen fɔ, kaselege ko na, ma yen penjagbɔrɔ fɔ. Mbele pe yen na pe yee piin ma yo pe yen Zhufuye, ma si yala pe woro Zhufuye, pe yen nɔɔ mègè ki jogo yegè ñga na mìgi jen. Pe yen Sɔtanla wo shèrigo woolo.

¹⁰ Ma kaa fye jɔłogɔ ñga ki yaa ma ta ki na. Ye wele, Sɔtanla wi yaa ye wa mbe wele, mbe ye pele le kaso. Ye yaa jɔłɔ mbe gbɔn piliye kε. Ma pye tagawa ni fɔ sa gbɔn ma kunwɔ pi na, pa mi yaa yinwege wunluwɔ njala li kan ma yeri.

¹¹ «Yinnækpoyi li yen na nda yuun legiliziye pe kan, nunjgbogolo ka pye ña na, wi ke jan wila ti nuru jεŋgε!

«Na ka cew ta, kunwɔ shyen woo pi se ka gbɔn wi na.»

*Senre nda tìla yɔnlɔgɔ ma torogo
wa Perigamu ca legilizi wi kan*

¹² «Sewε yɔnlɔgɔ maa torogo Perigamu ca legilizi mεrεgε wi kan maa pye fɔ:

«Tokobi piyembye yɔn shyen taan woo wi yen ña yeri, wi yen naga yuun ma yo fɔ:

¹³ Ma censaga mìgi jen, ko ki yen wa laga ñga Sɔtanla wi wunluwɔ jɔngɔ ki yen we. Mà koro ma mara na na, mεe tagawa mba mà taga na na pi je, ali sanga ña ni na serefɔ Antipasi ña wi yen tagawa ni pàa wi gbo wa ye yeri, wa laga ñga Sɔtanla wi yen ma cen we.

14 Σεν fō, mila ma jeregi kagala kele kala na. Leele pele wa ma ni mbele pe yen na tanri Balamu nagawa senre ti na. Balamu wo wila pye na Balaki wi nari ma yo wigī pye yegē ka na Izirayeli woolo pe ta pe to kapege paa yarisunndo kara kaa, paa kεenre piin†.

15 Ki pyelōmō nunjba pi na, mboron fun, leele pele wa ma yeri fun, mbele pe yen na tanri Nikolayitiye nagawa senre ti na.

16 Ki kala na, ma kapere ti jen mari yaga, nakoma sanni jenri mi yaa pan ma kɔrɔgɔ mbe malaga gbɔn ki leele pe ni tokobi ḥa wila yinrigi wa na yɔn wi ni.

17 «Yinnɛkpozi li yen na nda yuun legiliziye pe kan, nunjgbogolo ka pye ḥa na, wi ke jan wila ti nuru jɛŋge!

«Ḥa ka cew ta, mane ḥa wi yen ma lara, mi yaa wi kan wi yeri. Mi yaa sinndelifige kan wi yeri, ḥga mege fɔnɔgɔ yen ma yɔnlɔgɔ ki na. Lere kpɛ sege mege ki jen ndee ki tafɔ wo.»

*Senre nda tila yɔnlɔgɔ ma torogo
wa Tiyatiri ca legilizi wi kan*

18 «Sewɛ yɔnlɔgɔ maa torogo Tiyatiri ca legilizi mɛregɛ wi kan maa pye fō:

«Yenjɛlɛ li Pinambyɔ we, wo ḥa wi yengelɛ ke yen na yiin paa kasɔn yinne yen, a wi tɔndanra ti yen paa tuguyenre† yen, nda tila yengelɛ we, wi yen naga yuun ma yo fō:

19 Mɔɔ kapyegele ke jen, mɔɔ ndanlawo pi jen, naa ma tagawa, naa ma tunmbyege konaa kagala

† **2:14 2.14:** Nɔmbu 31.16; 25.1-2 † **2:18 2.18:** Dani 10.6

ŋgele ma maa kunni ma yee ni ke ni. Mìgi jen ma yo kagala ŋgele maa piin yinjɔ, kè lege ma wɛ konjbanŋgala ke na.

20 Ɛen fɔ, mila ma jeregi ŋga na ki ŋga: Jele Zhezabeli màa yaga wa ma yee yeri, wo ŋa wila wi yee piin ma yo wi yen Yenŋeles yon senre yofɔ we, a wila na tunmbyeele pe nari na pe punŋgu, janjo paa kεenre piin, paa yarisunndo[†] kara kaa.

21 Mi wagati kan wi yeri wi ta wuu kapere ti jen wiri yaga, ɛen fɔ, wi woro na jaa mboo kεenre pyege ki jen mbege yaga.

22 Ki kala na, mi yaa wi sinŋge yama sorondo na. Mbele pòo ta jelle, mi yaa jɔlɔgɔ gbɔgɔ wa pe na fun, na pee pe katijangara nda pè pye wi ni ti jen mberi yaga we.

23 Mi yaa wi piile pe gbo. Pa kona legiliziye pe ni fuun pe yaa kaga jen mbe yo fɔ muwi mi maa senwee piile pe jatere naa pe nawa kagala ke cancan na wele. Mi yaa ka ye ni fuun nuŋgbɑ nuŋgbɑ ye sara mbe yala ye kapyegele ke ni.[†]

24 «ɛen fɔ, yoro Tiyatiri ca legilizi woolo sanmbala wele, ye woro na tanri ki nagawa senre ti na, yee si ŋga ki leeple pe maa yinri <Sotanla wi ŋgundo kagala> ke jen. Mi yen naga yuun ye kan fɔ mi se tuguro[†] ta yegɛ taga ye go na naa.

25 Ɛen fɔ, ŋga yè ta makɔ, yege yigi jenŋe fɔ mbe sa pan.

[†] **2:20 2.20:** 1 Wunlu 16.31; 2 Wunlu 9.22 [†] **2:23 2.23:** Zhere 17.10 [†] **2:24 2.24:** *Mi se tuguro ta yegɛ taga ye go na naa: Ko kɔrɔ wo yen fɔ mi woro na yerewɛ senre ta yegɛ kaan ye yeri naa yaa tanri ti na.*

26-28 Na ka cew ta mbe koro mbaa ḥga mila jaa ki piin fō sa gbōn wa ki kōsaga ki na, pa mi yaa yawa mba mi jate mì ta na To wi yeri pi kan wi yeri, mbe yawa kan wi yeri wi cen cengelé ke go na. *Wi yaa kaa ke yegē sinni tugurōn kanngala ni, paa yegē ḥga na pe ma cōgō yaari we.* Pa mi yaa lalaaga wōnnō† li kan ma yeri fun.

29 «Yinnekpoyi li yen na nda yuun legiliziye pe kan, nunjgbogolo ka pye ḥa na, wi ke jan wila ti nuru jēŋge!»

3

*Senre nda tīla yōnlōgō ma torogo
wa Saridi ca legilizi wi kan*

1 «Sewē yōnlōgō maa torogo Saridi ca legilizimerēge wi kan maa pye fō: Yenjēlē li yinjēle kōlōshyen koro naa wōnnōgōlo kōlōshyen ke yen ḥa kēs, wi yen naga yuun ma yo fō: Mōo kapyegele ke jēn. Mìgi jēn ma yo mà mēgē ta, a leele paa ki yuun ma yo ma yen yinwege na, ma si yala mà ku.

2 Ma yēs yigi, ki sanŋga ḥga kī koro ma yeri na jaa mbe ku, ma fanŋga le ki ni, katugu mìgi wele maga yan ma kapyegele ke woro ma yōn fili na Yenjēlē li yegē na.

3 Ki kala na, nagawa senre nda mà ta, màri logo yegē ḥga na, ma ma yēs nawa to ki na. Ti yigi, mōo kapere ti jēn mari yaga. Na mēs ma yēs yigi, pa mi yaa pan mbōn fo paa yoo yen. Mi yaa pan sanga ḥa ni ma soo jēn.

† 2:26-28 2.26-28: *Lalaaga wōnnō na li yaa kan pe yeri ko yēn naga nari ma yo pe yaa yawa kan pe yeri;* Yuuro 2.9.

⁴ Konaakì ni fuun, leele pele jenri yen ma yeri wa Saridi ca, mbele pee pe yariporo ti pye ti cen fyongò ni[†]. Pe yaa ka pinle mbaa tanri na ni yariporo fire ni pe na, katugu ki daga pe ni.

⁵ Na ka cew ta, pa wi yaa ka yariporo fire le ki pyelomo mba pi na yeeen we. Mi se kaa mege ki gbo mbege wo wa yinwege sewet wi ni. Pa mi yaa kaga yo mbege filige na To wo naa wi meregeye pe yegé na mbe yo ki lere wi yen na woo.

⁶ «Yinnækpoyi li yen na nda yuun legiliziye pe kan, nunjgbogolo ka pye ja na, wi ke jan wila ti nuru jengé!»

*Senre nda tìla yonlögö ma torogo
wa Filadelifi ca legilizi wi kan*

⁷ «Sewe yonlögö maa torogo wa Filadelifi ca legilizi merege wi kan maa pye fo:

«Ja wi yen kpozi ma pye kaselege fo, wo ja wunlunanya Davidi lakile[†] wi yen wi yeri, wo ja wi yaa go ki yengé lere kpe se ya mbege ton, wo ja wi yaa go ki ton lere kpe se ya mbege yenge[†], wi yen naga yuun ma yo fo:

⁸ Mòo kapyegele ke jen. Migi jen ma yo ma fanja ki kologo, konaa ki ni fuun, màla senre ti yigi na tanri ti na, mëe je na na. Wele, mì koro yengé ma kan wa ma yegé, ñga lere kpe se ya mbege ton.

[†] 3:4 3.4: Ko koro wo yen fo pe tangalomo pi yen ma sin. [†] 3:5 3.5: Eki 32.33 [†] 3:7 3.7: *Davidi lakile*: Ko senre to yen naga nari ma yo fanja ki yen Zhezu wi wogo mbaa ja wi daga mbe ye, nakoma ja wii daga mbe ye wa Zheruzalemu founjo wi ni pe korsi. [†] 3:7 3.7: Eza 22.22

9 Wele, mbele pe yen Sɔtanla wi shərigo woolo nɛɛ finlɛlɛ ma yo pe yen Zhufuye, ma si yala pe woro Zhufuye, nga mi yaa pye pe na ki ɳga: Mi yaa pe ɳgbanga pe pan pe kanŋguuro kan ma jegele pɔɔn gbɔgɔ. Pe yaa kaga jɛn mbe yo ma yen mala ndanla.

10 Paa màga kun ma yee ni mala sɛnre ti yigi na tanri ti na, ki kala na, jɔlɔgɔ wagati ɳa wi yaa gbɔn dunruya wi ni fuun wi na, mbe tara woolo pe ni fuun pe wa mbe wele, mi fun mi yaa kɔɔn shɔ ki jɔlɔgɔ wagati wi ni.

11 Sanni jɛnri mi yaa pan. Nga ki yen ma yeri, ki yigi jɛŋge, jango lere kpɛ ka kɔɔn wunluwo njala li shɔ ma yeri.

12 Na ka cew ta, mi yaa wi pye tiyala wa na Yenŋele li shərigo gbɔgɔ ki ni, wi se wɔ wa naa fyew. Pa mi yaa na Yenŋele li mɛgɛ ki yɔnlɔgɔ wi na konaa na Yenŋele li ca mɛgɛ ki ni, ko ɳga ki yen Zheruzalemu fɔnŋɔ ɳa wi yaa yiri wa naayeri, wa Yenŋele li tanla mbe tigi laga we. Pa mi yaa na mɛgɛ fɔnŋɔ ki yɔnlɔgɔ wi na fun.

13 «Yinnɛkpoyi li yen na nda yuun legiliziye pe kan, nunjgbogolo ka pye ɳa na, wi ke jan wila ti nuru jɛŋge!»

*Senre nda tila yɔnlɔgɔ ma torogo
Lawodise ca legilizi wi kan*

14 «Sewɛ yɔnlɔgɔ maa torogo Lawodise ca legilizi mɛrɛgɛ wi kan maa pye fɔ:

«Na pe yinri Anmiina, wo ɳa wi yen sɛrefɔ ma pye sɛnre nunjba yofɔ naa kaselege fɔ, wo ɳa wi yen yaara nda fuun Yenŋele lì da ti nɔgɔ lefɔ, wi yen naga yuun ma yo fɔ:

15 Mòc kapyegele ke jen, mæs yinjgi mæs si wéri. Ndæs ki pye ma yinjgi, nakoma ma wéri ki jen nala ndanla.

16 Eén fɔ, kì kaa pye ma yén paa tønmo wälwälɔ yén, mæs yinjgi mæs si wéri, ki kala na, mi yaa ma tuguru wa na yon!

17 Katugu ma maa ki yuun fɔ: Mi yén penjagbɔrɔ fɔ, mi yarijendé lègeré ta jèngé, yaraga ka kpè kala woro na na. Ma si yala, ma sigi jen mbe yo fɔ ma yén tee ma pye yungbɔgɔrɔ naa fyɔnwɔ fɔ, naa witiwaga naa fyɔɔn.

18 Ki kala na, mila ma yeregi fɔ ma te wa lɔ na yeri, ña pè le kasson maa pye kpoyi, jaŋgo ma pye penjagbɔrɔ fɔ. Ma yaripɔrɔ fire lɔ ma ta maa ma yès poo, jaŋgo ma witiwaga ki ka kaa yaan mbe férè wa ma na. Ma yengelé wère lɔ maa ti nii wa ma yengelé ke ni, jaŋgo ma ta maa yaan.

19 Mbele fuun pe yén mala ndanla, mi maa gbanla pe na, na pe koro. Ki kala na, bala mɔɔ kapere ti jen mari yaga.

20 Wele, mi yén ma yere le yeɔngɔ ki na na kɔrɔ ki gbɔɔn. Na lere wa kanla magala li logo mbe kɔrɔ ki yengé, mi yaa ye wa wi kɔrɔgɔ mbe li wi ni, wo fun wi li na ni.

21 Ña fuun ka cew ta, mi yaa wi pye wi cén na tanla wa na wunluwɔ jɔngɔ ki na, paa yegé ñga na mi fun mì cew ta ma cén na To wi tanla wa wi wunluwɔ jɔngɔ ki na we.

22 «Yinnækpoyi li yén na nda yuun legiliziye pe kan, nunjbogolo ka pye ña na, wi ke jan wila ti nuru jèngé!»

WUNLUWɔ JɔNGɔ,

NAA SELLEGÉ SEWÉ NÀ PE MA MIGI KONAA SIMBAPYĆ

4

4-5

Yenjèle li gboogokala wa naayeri

¹ Ko puŋgo na, a mì si wele, mεε yeyɔngɔ ka yan yenlege wa yenjèle na.

Magala na mìla keli ma logo, a lì para na ni paa mbanлага magala yɛn, a lì silan pye fɔ: «Lugu laga, kagala ŋgele ke daga mbe pye ŋgele koro puŋgo na, mi yaa ke naga ma na.»

² Le ki yɔnlɔgɔ ke ni, a Yinnækpoyi lì si ye na ni. A mì si wele, mεε wunluwɔ jɔngɔ ka yan wa yenjèle na. Wa là pye ma cɛn ki wunluwɔ jɔngɔ ki na.

³ Nà wìla pye ma cɛn wa, wi yegɛ cɛnwɛ pìla pye na yiin paa sinndɛere sɔnɔgbanga woro nda pe yinri zhasipi naa sariduwani ti yɛn. Yaanɔngondi la pye ma wunluwɔ jɔngɔ ki maga na yiin paa sinndelège ŋga pe yinri emerodi ki yɛn.

⁴ Wunluwɔ jɔnrɔ nafa ma yiri tijɛre la pye ma ki wunluwɔ jɔngɔ ki maga. Lelesle nafa ma yiri tijɛre la pye ma cɛn ki wunluwɔ jɔnrɔ ti na, ma yaripɔrɔ fire lele, ma te wunluwɔ njagala kankan.

⁵ Yenjèle yengelɛmɛ, naa magaŋgala, naa yenjèle gbaanra la pye na yinrigi wa ki wunluwɔ jɔngɔ ki na. Fitanylaye kɔlɔshyɛn la pye na yiin ŋgbanga wa wunluwɔ jɔngɔ ki yegɛ, poro pe yɛn Yenjèle li yinŋgele kɔlɔshyɛn wele.

6 Wa wunluwɔ jɔngɔ ki yεgε, yaraga kà la pye wa paa kɔgɔje tɔnmɔ yεn, mba pi yεn ma vεri lε, ma laga yegeyege paa yaraga n̄ga pe yinri kirisitali ki yεn.

Wa wunluwɔ jɔngɔ ki nandogomɔ maga maga ki kεs ki ni fuun ki na, yaara yεnwere tijεre la pye wa, yεngεlε lεgεrε la pye ti na wa ti yεgε konaa wa ti puŋgo na.

7 Yaraga yεnwege kɔŋgbanniŋa kila pye ma yiri jara kɔrɔgɔ, a ki shyεn wogo kì yiri napige kɔrɔgɔ, ki taanri wogo ki yεgε kila pye paa lere yεgε yεn; ki tijεre wogo kila pye ma yiri yɔn kɔrɔgɔ, n̄a wì yiri sire[†] na.

8 Kanwira kɔgɔlɔni kɔgɔlɔni la pye ki yaara yεnwere tijεre ti nuŋgba nuŋgba pyew ti na, yεngεlε lεgεrε la pye ti na wa nawa konaa laga funwa na. Tila pye na yuuro shoo suyi sɔnlɔ naa yembine, na yuun fɔ:

Kpoyi, kpoyi, kpoyi, wo wi yεn we Fɔ Yεnŋεlε na li yεn Yawa pi ni fuun Fɔ,[†]

lo na l̄aa pye wa, lo na li yεn wa konaa lo na li yεn na paan we.

9 N̄a wi yεn ma cεn wa wunluwɔ jɔngɔ ki na, wo n̄a wi yεn yinwege na fɔ sanga pyew, sanga o sanga yaara yεnwere tijεre ti kaa wi gbogo, mbaa wi sɔnni, mbaa wi shari,

10 ki wagati wi ni, leleɛlε nafa ma yiri tijεre pe ma kanŋguuro kan n̄a wi yεn ma cεn wa wunluwɔ jɔngɔ ki na wi yεgε sɔgɔwɔ, ma wo n̄a wi yεn yinwege na fɔ sanga pyew wi gbɔgɔ. Pe

[†] **4:7 4.7:** Eze 1.10 [†] **4:8 4.8:** Eza 6.3

ma pe wunluwɔ njagala ke kɔlɔgi ma ke tɛgɛ le
wunluwɔ jɔngɔ ki tanla, nɛɛ yuun fɔ:

11 «We Fɔ naa we Yɛnŋɛle, gboɔgɔwɔ naa sɔnɔcɔ
naa yawa pi daga ma ni;
katugu mborɔ mà yaara ti ni fuun ti da.
Ma nandanwa kala lo fanŋga na tì da konaa ma
pye wa.»

5

Sewɛ naa Simbapyɔ senre

1 Kona, ḥa wìla pye ma cɛn wa wunluwɔ jɔngɔ
ki na, a mì si sewɛ yan wa wi kalige kɛɛ ki ni
migisaga. Wi nawa po naa wi puŋgo ki ni tila
pye ma yɔnlɔgɔ. A pè si tegere kɔlɔshyɛn tɛgɛ wi
na maa tɔn.

2 A mì si mèrege fanŋgafɔ wa yan, wìla pye
naga yari magala gbɔlɔ ni na yuun fɔ: «Ambo ki
daga wi ni wigɪ tegere nda ti kɔɔnlɔ mbe sewɛ
wi yengɛ?»

3 Eɛn fɔ, lere kpe sila ta wa yɛnŋɛle na, nakoma
laga tara na, nakoma wa ti nɔgɔ, ḥa wi mbaa ya
mbe sewɛ wi yengɛ mbe wele wa wi nawa.

4 A mi nɛɛ gbele fɔ jɛŋgɛ, katugu lere kpe sila
ta, ḥa wi daga mbege sewɛ wi yengɛ mbe wele
wa wi nawa.

5 Kona, leleɛɛlɛ pe ni, a nunɔba silan pye fɔ:
«Ma kaa gbele. Wele, jara ḥa wì yiri wa Zhuda
cɛnle li ni, wo ḥa wi yɛn wunlunaŋa Davidi wi
setirige pyɔ†, wì cew ta mbe ya mbege tegere ti
kɔɔnlɔ mbe sewɛ wi yengɛ.»

6 A mì si Simbapyɔ wa yan yeresaga wa
wunluwɔ jɔngɔ ki nandogomɔ, naa wa yaara

† 5:5 5.5: Zhenɛ 49.9-10; Eza 11.1

yenwere tijere to naa leleelē pe nandogomō, wila cēn ndeeē poo gbo. Yenjēle kōlōshyēn naa yengēle kōlōshyēn kāa pye wi na. Koro ke yen Yenjēle li yinjēle kōlōshyēn ḥgele lì tun ke kari tara ti lagapyew we.

⁷ A Simbapyo wì si pan ma sēwē wi shō maa wō wa ḥja wila pye ma cēn wa wunluwō jōngō ki na wi kalige kēē ki ni.

⁸ Naa wila kaa sēwē wi shō, a yaara yenwere tijere to naa leleelē nafa ma yiri tijere pe ni, pē si kanjguuro kan le tara Simbapyo wì yegē sōgōwō. Juru la pye pe ni fuun nuñgba nuñgba pe yeri, naa tē wōjēnjēle ni, kāa pye ma yin wusuna nuwō taan ni, to ti yen Yenjēle li leeple kpoyi pe Yenjēle yenrewē we. ⁹ Pàa pye na yurufōnñgō shoo na yuun fo:

«Mboro ki daga ma ni ma sēwē wi lē maa tēgerē ti kōcnlō;

katugu pàa ma gbo,

ma kunwō pi fanjga na, a mà leeple pele go shō
Yenjēle li kan

ma yiri cēngēle ke ni fuun ke ni, naa senre pyew
ti leeple pe ni fuun pe ni, naa dunruya
woolo pe ni fuun pe ni konaa tara nuñgba
nuñgba pyew ti ni.

¹⁰ Mà pe tēge pe pye wunluwō naa saraga
wōfennē paa tunjgo piin we Yenjēle li
kan.

Pe yaa kaa pe wunluwō pi piin laga tara ti na.»

¹¹ A mì si wele naa, mēē mērēgēye lēgerē
yogo logo. Pàa pye mērēgēye waga kele ḥgele
tēgesaga lēgerē, naa mērēgēye waga kē kē

tegesaga waga ke ke. Pàa pye ma wunluwo jøngø naa yaara yønwere naa leleøle pe maga.

¹² Pàa pye naga yuun magala gbølo ni fɔ:
«Simbapyø ña pàa gbo ki daga wi ni
wi yawa, naa yarijønde legere, naa tijinliwe, naa
fanøga,

naa gbemø, naa gbøgøwø konaa sɔnmø pi ta!»

¹³ Yaara nda fuun ti da, ti yøn wa yønøle na,
naa laga tara ti na, naa wa tara ti nøgø, naa wa
køgøje wi ni, a mì siri magala li logo fun, tìla pye
na yurugo shoo na yuun fɔ:

«Sɔnmø, naa gbemø, naa gbøgøwø, naa yawa
mbe pye ña wi yøn ma cøn wa wunluwo
jøngø ki na

wo naa Simbapyø wi ni pe woo fɔ sangal pyew!»

¹⁴ A yaara yønwere tijere ti nøe yuun fɔ: «Anmi-
ina!» A leleøle pè si kannøguuro kan le tara maa
gbøgø.

TEGERE KØLØSHYEN

6

6.1–8.1

Tegere køgøløni ti kønwø kala

¹ Kona, a mì si Simbapyø wi yan wì tegere
køløshyen ti kongbannda ti kòn. A mì si yaara
yønwere ti nunøba magala logo paa Yønøle
gbanлага yøn, a kì yo fɔ: «Ta paan!»

² A mì si wele, møe shøn fuwe yan. Na wìla
lugu wi na, sandiga la pye wi kæs, a pè wunluwo
njala kan wi yeri. A wi nøe kee cew ni mbe sa ya
malaga ki ni[†].

† 6:2 6.2: Zaka 6.1-3

³ Kona, a Simbapyo wì si tegere shyen woro ti kòn. A mì si yaara yénwére shyen wogo ki magala li logo, a kì yo fo: «Ta paan!»

⁴ Kona, a shon wà yegé si yiri, wìla pye yéen paa kasón yen. Na wìla lugu wi na, pàa yawa kan wi yeri wi malaga ki jaraga laga tara ti ni, janjo leele paa pe yéen kuun. Pàa tokobi gbeñé kan wi yeri.

⁵ Kona, a Simbapyo wì si tegere taanri woro ti kòn, a mì si yaara yénwére taanri wogo ki magala li logo, a kì yo fo: «Ta paan!» A mì si wele, mèe shon wòo yan. Na wìla lugu wi na, a mì si culo[†] yan wi këe.

⁶ A mì si magala la logo ndee lì yiri wa yaara yénwére tijere ti sògòwò, ma yo fo: «Shòlo culo nunjba wi yaa lò pilige nunjba tunjgo pyesara ni, gbonjo culo taanri wi yaa lò pilige nunjba tunjgo pyesara ni. Èen fo, maga ka sinmè naa duvèn wo jøgo.»

⁷ Kona, a Simbapyo wì si tegere tijere woro ti kòn, a mì si yaara yénwére tijere wogo ki magala li logo, a kì yo fo: «Ta paan!»

⁸ A mì si wele, mèe shon wa yan paa wètipiire yinriwé yen. Na wìla lugu wi na, pàa pye naa yinri kunwò, a kuulo tarafò wì taga wi na. Pàa yawa kan pe yeri tara ti kònsaga tijere wogo ki na, janjo pe leele pe gbo tokobi, naa fungo gbègo, naa yambewe konaa tara na wongala tipeele pe ni[†].

[†] 6:5 6:5: *Culo ña wìla pye wi këe wo la pye naga nari fo ka yaa taga yaara ti sònñgo ki na.* [†] 6:8 6:8: Eze 14.21

9 Kona, a Simbapyo wì si tegere kaŋgurugo woro ti kɔn. Leele mbele pàa gbo Yenjelé li senre yarawa po naa sereya ña pàa yo wi kala na, a mì si pe yinjgele ke yan wa saraga wɔsaga ki nɔgo.

10 Pàa pye na gbele ñgbanga na yuun fɔ: «We Fɔ, mboro ña kpoyi ma pye kaselege fɔ, wagati jori maa singi mbe si jen mbe kiti kɔn tara woolo mbele pè we gbo pe na, mbe we gbogo ki yɔngɔ wo pe ni?»

11 A pè si deere titɔɔnrɔ fire kankan pe ni fuun nunjba nunjba pe yeri, mɛɛ pe pye ma yo pe wogo naa wagati jenri ni fɔ pe sefennɛ naa pe tunjgo pyeyɛɛnlɛ mbele leele pe mbaa pe gbo, pe yɔn ki sa tin, paa yegɛ ñga na pàa poro jate pe gbo we.

12 Kona, a mì si Simbapyo wi yan wila tegere kɔgɔlɔni woro ti kɔɔn. A tara tì si yegɛ ñgbanga. A yɔnlɔ kì si kanŋga ma wɔ paa pariwɔgɔ yen. A yenje ki ni fuun kì kanŋga ma yanlaga paa kasanwa[†] yen.

13 A wɔnŋgɔlɔ kè yiri wa naayeri ma toori laga tara, paa yegɛ ñga na tifeliŋgbɔgɔ ma figiye tige yangara maga pire tugbɔɔnrɔ ti kɔɔnlɔ mari wo we.

14 A naayeri wì yiri wa wi yɔngɔlɔ ke ni paa yegɛ ñga na pe ma selege sewe migi[†] we. A pè yanwira naa lɔgɔ furo ti ni fuun ti kɔlɔgi mari wɔ wa ti yɔngɔlɔ ke ni.

15 Tara na wunlumbolo, naa legbɔɔlɔ, naa sorodasheelee teelee, naa penjagbɔrɔ fenne, naa

[†] **6:12 6.12:** Zhouε 2.10 [†] **6:14 6.14:** Eza 34.4

fanŋga fennɛ, naa leele sanmbala pe ni fuun, kulolo naa leseele, pè si saa lara wa yaanŋguro were to naa yanwira nɔgɔ waliwere ti sɔgɔwɔ.

¹⁶ Pàa pye na yanwira to naa waara ti piin fɔ: «Ye toori we na ye we lara»[†] ɳa wi yɛn ma cɛn wa wunluwɔ jɔngɔ ki na wi yɛgɛ konaa Simbapyɔ wi naŋbanwa pi na.

¹⁷ Katugu pe naŋbanwa piligbɔgɔ kì gbɔn, ambɔ wi mbe ya yere mbege sige?

7

*Izirayeli lere waga cɛnme
naa waga nafa shyen
ma yiri tijere kala (144 000)*

¹ Ko kagala koro puŋgo na, a mì si meregeye tijere yan yeresaga tara ti go tijere ki na. A pè si tara ti tifeere tijere ti yigi mari yerege, jaŋgo tifelenge kpe ka ka gbɔn laga tara ti na konaa wa kɔgɔje wi na, nakoma tige ka kpe na.

² A mì si meregɛ wa yɛgɛ yan wì yiri wa yɔnlo yirisaga kɛɛ yeri na paan. Yenŋele na yinwege wolo li tegere tila pye wi kɛɛ. Pàa fanŋga ki kan meregeye tijere mbele yeri ma yo pe tara to naa kɔgɔje wi jɔgɔ, a wì si gbele ɳgbanga ma pe pye fɔ:

³ «Yaga ka kapege pye tara to naa kɔgɔje, nakoma tire ti na fɔ we sa tegere tegɛ we Yenŋele li tunmbyeele pe walere ti na.»

⁴ Pàa tegere ti tegɛ mbele walere na, pe yɛn yɔn ɳga na, a kì yo, a mìgi logo. Pàa pye lere waga cɛnme naa waga nafa shyen ma yiri tijere

[†] 6:16 6.16: Oze 10.8

144 000 ma yiri Izirayeli woolo pe cengelé ke ni fuun ke ni.

⁵ Wa Zhuda cénle li ni, tegere tìla tege mbele walere na, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen. Wa Urubèn cénle li ni, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen. Wa Gadi cénle li ni, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen 12 000.

⁶ Wa Azeri cénle li ni, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen. Wa Nefitali cénle li ni, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen. Wa Manase cénle li ni, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen 12 000.

⁷ Wa Simeyèn cénle li ni, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen. Wa Levi cénle li ni, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen. Wa Isakari cénle li ni, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen 12 000.

⁸ Wa Zabulòn cénle li ni, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen. Wa Zhozèfu cénle li ni, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen. Wa Benzhamè cénle li ni, pàa pye lere waga ke ma yiri shyen 12 000.

Janwa gbɔlɔ yɔn mbajenmè

⁹ Kona, a mì si wele mèè janwa gbɔlɔ la yan, lere kpè saa ya mbege leeble pe jiri mbe pe yɔn jen. Pàa yiri tara nunjba nunjba pyew ti ni, naa cengelé ke ni fuun ni, naa dunruya woolo pe ni fuun ni, konaa senre pyew ti leeble pe ni fuun ni. Pàa pye ma yere wunluwɔ jɔngɔ konaa Simbapyɔ wi yegè na, pàa deere titɔɔnrɔ fire le, ma sengembanra yigi wa pe keyen yi ni.

¹⁰ Pàa pye na gbele ɔgbanga na yuun fɔ: «We shɔwɔ pa pì yiri wa we Yenjèlè na li yen ma cen wa wunluwɔ jɔngɔ ki na lo naa Simbapyɔ wi ni pe yeri!»

11 Meregeye pe ni fuun pàa pye ma yere ma wunluwɔ jɔngɔ naa leleelə konaa yaara yenwere tijere ti maga. A pè si to ma pe yere ti jiile tara ti na le wunluwɔ jɔngɔ ki yegɛ na, mɛɛ Yenjelə li gbɔgɔ

12 ma yo fɔ: «Anmiina! Sɔnmo, naa gbɔgɔwɔ, naa tijinliwɛ, naa sharaga, naa gbemɛ, naa yawa konaa fanŋa yen we Yenjelə li woro fɔ sanga pyew! Anmiina.»

13 A lelesɛ nuŋba silan yewe ma yo fɔ: «Mbele pè deere titɔɔnrɔ fire ti le, ambɛnɛ wɛlɛ poro? Pe yiri se yeri?»

14 A mì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Na to, mborɔ màga jen.» A wì silan pye fɔ: «Mbele pè yiri wa jɔlɔgɔ gbɔgɔ ki ni, poro wɛlɛ. Pè pe deere titɔɔnrɔ ti jogo mari filige yegeyege[†] wa Simbapyɔ wi kasanwa pi ni.

15 Ko kì ti pe yen wa Yenjelə li wunluwɔ jɔngɔ ki yegɛ na, na tunŋgo piin Yenjelə li kan wa li shɛrigo gbɔgɔ ki ni sɔnlɔ naa yembine. Na wi yen ma cɛn wa wunluwɔ jɔngɔ ki na, wi yaa pye pe ni mbaa pe go singi.

16 *Fuŋgo naa wɔgɔ se ka pe yigi naa fyew. Yɔnlɔ yama se ka gbɔn pe na naa fyew,*[†] nakoma kafugbɔgɔ.

17 Katugu Simbapyɔ ɲa wi yen wa wunluwɔ jɔngɔ ki nandogomɔ, wo wi yaa pye pe yegɛ sinfɔ, mbe pe yegɛ sin mbe kari pe ni wa puluyo yan yi tɔnmɔ pi maa yinwege kaan we. *Yenjelə*

[†] **7:14 7.14:** Ki senre nda ti yen leleelə senyogo, nda ti yen naga nari ma yo pe kapere tì laga pe na. [†] **7:16 7.16:** Eza 49.10

*li yaa ka yentunwɔ pi ni fuun pi tulu mboo laga
wa pe yere ti na.»[†]*

8

Tegere kɔlɔshyen woro ti kɔnwɔ

¹ Naa Simbapyɔ wìla kaa tegere kɔlɔshyen woro ti kɔn, a naayeri wì si pyeri dinw na kee leri walaga yeri.

MBAANRA KɔLɔSHYEN

8.2-11.19

² Meregṣye kolɔshyen mbele pe ma yere Yenjelé li yegɛ na, a mì si pe yan. A pè si mbaanra kɔlɔshyen kan pe yeri.

³ A meregɛ wà yegɛ si pan ma yere le saraga wɔsaga ki tanla. Wusuna sogoyeraga la pye wi yeri, pàa ki gbegele te ni. A pè si wusuna nuwɔ taan legewɛ kan wi yeri wuu wɔ saraga, mbe pinlɛ Yenjelé li leeple kpozi pe yenrewɛ pi ni, wa te saraga wɔsaga ki na, ko ɳga ki yen wa wunluwɔ jɔngɔ ki yegɛ we.

⁴ Wusuna nuwɔ taan ɳa wìla pye na sori, a wi wirige kì si yiri wa meregɛ wi kɛɛ ma pinlɛ Yenjelé li leeple kpozi pe yenrewɛ pi ni na nuru wa Yenjelé li yegɛ na.

⁵ Kona, a meregɛ wì si wusuna sogoyeraga ki le maga yin saraga wɔsaga kasɔn ka ni, maga wa laga tara ti na. A yenjelé gbaanra naa tinmɛ yiri, naa yenjelé yengelɛmɛ ni, a tara tì yegɛ.

Mbaanra kala

[†] **7:17 7.17:** Eza 25.8

6 Meregeye kɔlɔshyen mbele mbaanra kɔlɔshyen tìla pye pe kεε, a pè si pe yεε gbegelε mberi win.

7 A merege kongbanna wì suu mbanлага ki win. Sinndεεre tisaga naa kasɔn ɳga kì pinle kasanwa ni, a tì si wo laga tara ti na. A tara ti kɔnsaga taanri wogo kì sogo, a tire ti kɔnsaga taanri wogo kì sogo, a yantipirige ki ni fuun kì sogo.

8 A merege shyen woo wì suu mbanлага ki win. A pè si yanwiga gbɔgɔ ka cɛnlε wa wa kɔgɔje wi ni, ɳga ki yεn na yiin kasɔn ni. A kɔgɔje wi kɔnsaga taanri wogo kì si kanŋga kasanwa.

9 Yaara nda tì da ma pye yεnwegele na wa kɔgɔje wi ni, a ti kɔnsaga taanri wogo kì ku, a tɔnmɔkɔɔrɔ ti kɔnsaga taanri wogo ki jɔgɔ.

10 A merege taanri woo wì suu mbanлага ki win. A wɔnnɔ gbɔlɔ là si yiri wa naayeri ma to, na yiin paa yangambolɔ kasɔn yεn. Làa to gbaanla pe kɔnsaga taanri wogo ki na, naa puluyo yi na.

11 Ki wɔnnɔ pe maa li yinri Yaritisorogo. A tɔnmɔ pi kɔnsaga taanri woo pì kanŋga ma sori. A lelegere ku, naa pàa ki tɔnmɔ pi wɔ we, katugu pìla kanŋga ma sori.

12 A merege tijere woo wì suu mbanagara ki win. A pè si yɔnlɔ ki kɔnsaga taanri wogo ki gbɔn, naa yεnge ki kɔnsaga taanri wogo ki ni, naa wɔnnɔgɔlɔ ke kɔnsaga taanri wogo ki ni, jaŋgo ti yanwa pi kɔnsaga taanri woo pi kanŋga wɔwɔ. Pilige nunjba ki kɔnsaga taanri wogo, naa yembine li kɔnsaga taanri wogo ki yanwa pii yiri.

13 A mì si wele, mεε yon tinmε ta wila toro sire na wa naayeri fō wa lege. Wila pye naga yuun ηgbanga fō: «Jelēgo, jolēgo, jolēgo yεn dunruya woolo pe wogo, mεrεgεye taanri sanmbala paga pe mbaanra ti win, ηga ki yaa pye ki kala na!»

9

1 A mεrεgε kanjurugo woo wì suu mbanлага ki win. A mì si wɔnnɔ la yan lì yiri wa naayeri ma to laga tara. A pè si wetijugo kɔsaga fu lakile wi kan li yeri.

2 A wɔnnɔ lì si wetijugo ki yεnge, a wirige si yiri wa ki ni paa kasɔn gbɔgo wirige yen. A ki wetijugo wirige kì yonlo konaa naayeri wi wo.

3 A gbatɔ si yiri wa wirige ki ni ma jaraga tara ti na. A pè fanŋga kan wi yeri paa naala mbele laga tara na pe wogo ki yen.

4 A pè suu pye ma yo wiga ka kapege pye yan ki na, naa yaritipirige ka kpe na, nakoma tige ka kpe na, fō ndεε leelee mbele Yεnŋεlε li tεgεrε tii tεgε pe walere ti na poro.

5 Konɔ sila kan gbatɔ wi yeri wila leelee pe kuun, εen fō, fanŋga kila kan wi yeri wila pe jɔlɔ fō yεnge kanjurugo. Ki jolēgo ki yama pi yεn paa yεgε ηga na naa ka lere nɔ ki maa wi yaa we.

6 Ko piliye yo ni, leelee pe yaa kaa kunwɔ pi lagajaa, pe se kaa ta. Pe yaa kaa ki jaa mbe ku, εen fō, kunwɔ pi yaa ka fe mbe lali pe ni.

7 Ki gbatɔ wi yεn ma shɔnye lε, mbele pè gbegele mbe malaga gbɔn. Yaraga kà la pye wa wi yinre ti na paa tε wunluwɔ njagala yεn. Wi yεrε tìla pye paa leelee yεrε yεn.

⁸ Wi yinzire tìla pye paa jεεlε yinzire yεn, a wi ηgangala ke yεn paa jaraye ηgangala yεn.

⁹ Malaga gbɔndeere la pye wi kotoro ti na paa tugurɔn woro yεn. Wi kanwira tinmε pìla pye paa wotoroye lεgεrε tinmε yεn, mbele shɔnye na tilele na fee na kee malaga gbɔnsaga.

¹⁰ Nara la pye wi na, naa nara yɔnrɔ ni paa naala pe woro ti yεn. Pa yawa pi yεn wa wi nara ti ni mbaa leeble pe jɔlɔ fɔ yenje kangurugo ni.

¹¹ Wetijugo mεrεgε wo wi yεn pe go na wunluwɔ. Eburuye sεnre ti ni, pe maa wi yinri «Abadɔn», Gireki sεnre ti ni naa yinri «Apoliyɔn» (ko kɔrɔ wo yεn fɔ «Jɔgɔfɔ»).

¹² Jɔlɔgɔ kɔngbanŋga kì toro. Wele, jɔlɔgɔ shyen wa na paan naa.

¹³ A mεrεgε kɔgɔlɔni woo wì suu mbanлага ki win. Te saraga wɔsaga ηga ki yεn le Yennjεle li yεgε sɔgɔwɔ, a mì si magala la logo lì yiri wa ki yεngεlε tijεrε ke na.

¹⁴ Mεrεgε ηna mbanлага kɔgɔlɔni wogo kìla pye wi yeri, a magala lì suu pye fɔ: «Mεrεgεye tijεrε mbele pe yεn pɔsaga wa Efirati gbaan gbeñε wi tanla, pe sangala.»

¹⁵ A pè si mεrεgεye tijεrε pe sangala. Pàa pye ma gbεgεlε ki yεlε, naa ki yenje, naa ki pilige, naa ki sanga wi mεgε ni mbe leeble pe kɔnsaga taanri wogo ki gbo.

¹⁶ Sorodasheelee mbele pàa lugu shɔnye na, a pè si pe yɔn ki naga na na. Pàa pye sorodasheelee waga cεnme shyen tegesaga waga kele 200 000 000.

¹⁷ Wa na yariyanga ki ni, shɔnye poro naa pe lugufennε pe ni, mìla pe yan yεgε ηga na ki ηga:

Malaga gbondeere la pye pe na ma yanlaga paa kasɔn yen, na woo paa bura yen paa sinndelege ŋga pe yinri safiri ki yen, ma yanlaga paa neŋge muwe yen paa sinndelege ŋga pe yinri kiribi ki yen. Shɔnye pe yinre tila pye paa jaraye yinre yen. Kasɔn, naa wirige, naa kiribi[†] la pye na yinrigi wa pe yɔn.

¹⁸ A leeple pe kɔnsaga taanri wogo kì si ku ki jɔlɔgɔ taanri ŋga ki kala na, ko ki yen kasɔn, naa wirige, naa kiribi ŋa wìla pye na yinrigi wa shɔnye pe yɔn we.

¹⁹ Katugu yawa mba pi yen shɔnye pe ni, pa pi yen wa pe yɔnro to naa pe nara ti ni. Pe nara ti yen ma woɔrɔ le, yinre yen ti na, to pe ma tege na leeple pe jɔlo.

²⁰ Leeple sanmbala mbele ki jɔlɔgɔ taanri ŋga ki sila pe gbo, pe sila kapyere nda pè pye ti jen mberi yaga. Gboshugulo poro naa yarisunndo nda pè gbegele te ni, nakoma warifuwe ni, naa tuguyenre ni, naa sinndelege ni, naa tige ni, pe sila ti gbɔgɔwɔ pi yaga, to nda ti se ya mbaa yaan, mbaa nuru konaa mbaa tanri[†] we.

²¹ Pe sila puŋgo le pe legbogo, naa pe lekara, naa pe keenre kapyere to naa pe yuro ti ni.

10

Merege wo naa sewe pile senre

¹ A mì si merege fanŋgafɔ wa yegɛ yan wì yiri wa yenŋele na na tingi. Kambaaga la pye maa fo. Yaanŋondi la pye maa go ki maga. Wi yegɛ

† 9:17 9:17: **Kiribi:** Sinndelege ka yi, na ki kaa sori ki nuwo pi ma pe. † 9:20 9:20: Dani 5.23

kila pye paa yɔnlɔ ki yɛn, a wi jegele ke yɛn paa kasɔn yinŋgele yɛn, ŋgele ke yɛn ma tiyagala lɛ.

² Sewe pile la pye wi kɛɛ yɛnlegɛ. A wì suu kalige jele li kan wa kɔgɔje wi na, mɛɛ wi kamɛŋɛ jele li kan wa tara ti na.

³ A wì si gbele ŋgbanga paa yɛgɛ ŋga na jara maa gbele we. Naa wìla kaa gbele ma, a yɛnŋɛlɛ gbaanra kɔlɔshyɛn tì si gbanla.

⁴ Naa yɛnŋɛlɛ gbaanra kɔlɔshyɛn tìla kaa gbanla ma, a mi nɛɛ jaa mbege yɔnlɔgo. Ɛen fɔ, a mì si magala la logo ma yiri wa yɛnŋɛlɛ na mala pye fɔ: «Yɛnŋɛlɛ gbaanra kɔlɔshyɛn tì ŋga yo, ki lara maga kaga yɔnlɔgo.»

⁵ Kona, mɛrɛgɛ ḥa mìla yan yeresaga wa kɔgɔje wo naa tara ti na, a wì suu kalige ki yirige wa naayeri,

⁶ mɛɛ wugu Yɛnŋɛlɛ na yinwege wolo fɔ sanga pyew li na,[†] lo na lì naayeri wi da naa wi yaara ti ni fuun ti ni, ma tara ti da naa ti nawa yaara ti ni fuun ti ni, ma kɔgɔje wi da naa wi nawa yaara ti ni fuun ti ni. A wì si wugu ma yo fɔ: «Wagati se sige naa!

⁷ Ɛen fɔ, na mɛrɛgɛ kɔlɔshyɛn woo wiga kaa mbanлага ki win, kona, Yɛnŋɛlɛ li ŋgundo kala li yaa pye mbe yɔn fili, paa yɛgɛ ŋga na làa ki yari li tunmbyeele mbele pe yen li yɔn senre yofennɛ pe kan we.»

⁸ Kona, magala na mìla keli ma logo ma yiri wa yɛnŋɛlɛ na, a lì si para na ni naa fɔnŋɔ ma yo fɔ: «Kari ma sa sewe pile na li yen ma yɛngɛ

† 10:6 10.5-6: Dani 12.7

li shɔ mərəgə ɳa wi yɛn yeresaga wa kɔgɔje wo naa tara ti na wi kɛɛ.»

⁹ A mì si kari mərəgə wi kɔrɔgɔ maa pye ma yo wi səwə pile li kan na yeri. A wì silan pye fɔ: «Li shɔ mali ka mali yɔli. Li yaa pye mbe sori wa ma lara ti ni, εɛn fɔ, wa ma yɔn ko ni, li yaa pye mbe tanla paa senrəgə yɛn.»

¹⁰ *A mì si səwə pile li shɔ mərəgə wi kɛɛ mali ka. A lì si tanla wa na yɔn paa senrəgə yɛn;*[†] εɛn fɔ, naa mìla kaa li yɔli, a lì si sori wa na lara.

¹¹ Kona, a pè silan pye fɔ: «Ki daga ma Yenjelé li sənre yo naa dunruya woolo legere, naa cengelé legere, naa sənre pyew ti leeple, naa wunlumbolo legere wogo na.»

11

Serefenne shyen sənre

¹ A pè si gbagara kanjgala kan na yeri, na li yɛn paa metere yɛn, ma yo fɔ: «Yiri ma Yenjelé li shərigo gbɔgɔ ki taanla konaa saraga wɔsaga ki ni, ma mbele pe maa Yenjelé li gbogo wa pe jiri.

² εɛn fɔ, ma shərigo gbɔgɔ laga nawa pi yaga maga kaa taanla, katugu pòo kan tara woolo mbele pee shəri pe yeri, pe yaa ka ca kpoyi ki tanga mbe sa gbɔn fɔ yenje nafa shyen ma yiri shyen.

³ Mi yaa kanla serefenne shyen pe torogo, mbege kan pe yeri pe Yenjelé li sənre ti yo sa gbɔn fɔ piliye waga kele naa cenme shyen naa

[†] **10:10 10.10:** Eze 3.3

nafa taanri 1 260, jatere piriw n yarip r  ni pe na.»

⁴ Serefenne shy n poro pe y n paa *oliviye tire shy n naa fitanlaye shy n mbele pe y n ma yere wa tara ti F  wi y ge na we.*†

⁵ Na lere kaa ki jaa mbe kapege pye pe na, kas n ma yiri wa pe y n r  ti ni ma pe mb nfenne pe sogo ma pe gbo. Ee, na lere  a kaa jaa mbe kapege pye pe na, pa ki daga ki f  poo gbo y en we.

⁶ Yawa y n pe yeri mbe naayeri wi t n, ja go tisaga ka ka to pe  en le y n sen re yopiliye yi ni. Yawa si y n pe yeri mbe tonmo pi kannja kasanwa, mbaa j l g  ki c n l  pyew ki waa laga tara ti ni, sanga o sanga pe kaa ki jaa we.

⁷ Na paga ka k  pe s reya yogo ki na sanga  a ni, wo gb   a wila yinrigi wa wetijugo k saga fu ki ni, wi yaa malaga gb n pe ni mbe ya pe ni mbe pe gbo.

⁸ Pe g oolo pe yaa ka koro wa c gb g  ki katogo ki ni, wa laga  ga p a pe F  wi kan wa tiparaga ki na we. Sen re ti k r  l   wo ni, pe maa ki c gb g  ki yinri Sod mu, nakoma Ezhipiti.

⁹ Leele pele yaa kaa pe g oolo pe wele mbe sa gb n f  piliye taanri naa walaga, mbe yiri dunruya woolo pe ni fuun ni, naa c ng le ke ni fuun ni, naa sen re pyew ti leele pe ni fuun ni, naa tara nu g ba nu g ba pyew ti ni. Pe se ka yere ki na pe pe le.

¹⁰ Tara woolo pe yaa kaa y g ri ki leele shy n pe kunw  pi kala na. Pe yaa kaa pe y   g og yaara torogi pe y   kan, katugu ki  en le

† 11:4 11.4: Zaka 4.2-3,11-14

yon senre yofennne shyen pàa tara woolo pe jèlo
fò jènge.

¹¹ Èen fò, ko piliye taanri naa walaga yo kaa
toro ma kò, a yinwege wònwònsi yiri wa Yénjelé
li yeri ma ye pe ni, a pè si yiri ma yere. Mbele
pàa pe yan pàa fye fò jènge.

¹² A Yénjelé yon senre yofennne shyen pè si
magala gbòlò la logo ma yiri wa yénjelé na ma
pe pye fò: «Ye lugu laga.» A pè si lugu ma kari
wa yénjelé na kambaaga ka ni pe mbènfenne pe
yègè na.

¹³ Le ki wagati nunjba wi ni, a tara tì si yègè
ngbanga. A ca ki kònsaga ke wogo kì toori. A
lere waga kòlòshyen (7 000) wo ku tara nda tila
yègè ti kala na. A leele sanmbala pe sunndoro tì
si kòn pe na, a pè Yénjelé na wa naayeri li gbogò.

¹⁴ Jèlögò shyen wogo kì toro. Wele, sanni jenri
jèlögò tanri wogo ki yaa pan.

Mbanlaga kòlòshyen wogo ki winkala

¹⁵ Kona, a mèrègè kòlòshyen woo wì suu
mbanlaga ki win. A maganjala tugbònjòlò kèlé
si yiri wa yénjelé na ma yo fò: «Yingò dunruya
wunluwò pi yèn we Fò Yénjelé lo naa li Kirisi wi
ni pe woo. Wi yaa cèn wunluwò pi na fò sanga
pyew!»

¹⁶ Lelèélè nafa ma yiri tijèré mbele pàa pye ma
cèn pe wunluwò jònré ti na wa Yénjelé li yègè
sogòwò, pè si toori ma pe yèré ti jiile tara ti na
ma Yénjelé li gbogò

¹⁷ na yuun fò:

«We Fɔ Yenjelε, yawa pi ni fuun fɔ, mborο ηα
ma yεn wa konaa màa pye wa,
we yεn nɔɔ shari,
katugu mòɔ yawa gbɔɔ pi lε ma cεn ma wunluwɔ
pi na.

18 Tara nunjba nunjba pyew ti woolo pàa nawa
ŋgban,

εεn fɔ, ma naŋbanwa wagati wì gbɔn.

Kiti wi yaa kɔn kuulo pe na wagati ηα ni wì gbɔn.
Wagati wì gbɔn ηα ni ma yaa tɔnli kan ma
tunmbyeele Yenjelε yɔn senre yofenne pe
yeri,

naa mbele fuun pe yεn ma woolo na fye ma yεgε
pe yeri, piile o, leleele o.

Wagati wì gbɔn mbele pe yεn na tara ti jogo ma
yaa pe jɔgɔ!»

19 Kona, Yenjelε li shεrigo gbɔgɔ ηga ki yεn wa
yenjelε na, a ki yɔn kì si yεnge. A pè si Yenjelε
li yɔn finliwε kesu wi yan wa li shεrigo gbɔgɔ
ki nawa. A Yenjelε li nεe yεngele, a magaŋgala
naa yεnjele gbaanra na yinrigi, a tara tì yεgε, a
sinndεere tisaga na tuun tugbɔɔrɔ.

KACEN KAGALA KOLSHYEN

12

12.1-15.4

Jεlε wo naa yarifεlege senre

1 A mì si kacen gbɔlɔ la yan wa yεnjele na:
Jεlε lawi, yɔnlɔ kila pye maa fo. Yεnge kila pye
wa wi tɔɔrɔ ti nɔgɔ. Wɔnŋgɔlɔ ke ma yiri shyen
wunluwɔ njala la pye wa wi go na.

² Wila pye kugbɔ ni na jaa mbe se, nεε gbele selara yama naa ti jɔlɔgɔ ki kala na.

³ Ko puŋgo na, a kacɛn wà suu yεε naga naa wa yεnŋεlε na: Yarifelεgε gbegbenjε yεnŋε ka layi. Yinre kɔlɔshyεn naa yεnŋεlε ke kàa pye ki na. Wunluwɔ njagala la pye ki yinre ti nuŋgbα nuŋgbα pyew ti na.

⁴ A ki naga kì naayeri wɔnŋgɔlɔ ke kɔnsaga taanri wogo ki wɔnŋgɔlɔ ke kɔn ma ke wo laga tara ti na. A kì si yere le jεlε ña wìla pye na jaa mbe se wi yεgε sɔgɔwɔ, na wiga se kuu pyc wi ka.

⁵ A jεlε wì si pinambyɔ se, *wo wi yaa kaa tara nuŋgbα nuŋgbα pyew ti woolo pe ni fuun pe yεgε sinni tugurɔn kanŋgala ni.*[†] A pè si pyc wi le ma kari wi ni wa Yεnŋεlε lo naa li wunluwɔ jɔngɔ ki tanla.

⁶ A jεlε wì si fe ma kari wa gbinri, wa laga ñga Yεnŋεlε làa gbegele wi kan we, jaŋgɔ paa wi baro wa fɔ sa gbɔn piliye waga kele naa cεnme shyεn naa nafa taanri 1 260.

⁷ A malaga si to wa yεnŋεlε na. Misheli naa wi mεrεgεye pe ni pàa pye na malaga gbɔɔn yarifelεgε ki ni. A yarifelεgε fun ko naa ki mεrεgεye pe ni paa malaga gbɔɔn pe ni.

⁸ Eεn fɔ, yarifelεgε ko naa ki mεrεgεye pe ni, pe sila ya Misheliye pe ni, pe sila si laga ta wa yεnŋεlε na mbe koro wa.

⁹ A pè sigi yarifelεgε gbegbenjε ki wa wa funwa na. Ko ki yεn wɔɔgɔ lεgε[†] ye, ñga pe maa yinri Mεgε jɔgɔfɔ naa Sɔtanla, ko ki yεn na

† 12:5 12.5: Yuuro 2.9 † 12:9 12.9: Zhenε 3.1

dunruya woolo pe ni fuun pe fanla na pe punjgu we. A pè sigi wa laga tara ti na, ma ki meregelye pe pinle ma pe wa ki ni.

¹⁰ Kona, a mì si magala gbɔ̄lɔ̄ la logo ma yiri wa yenjelé na, làa pye na yuun fɔ̄: «Yenjelé li shɔ̄wɔ̄ pì gbɔ̄n yiŋgɔ̄! Yenjelé lili wunluwɔ̄ naa li yawa pi pye maa naga yiŋgɔ̄! Li Kirisi wùu fanŋga ki pye maga naga yiŋgɔ̄; katugu ḥa wi maa we sefenné pe jeni, wo ḥa wila pye na pe jeni wa Yenjelé li yegɛ na sɔ̄nlɔ̄ naa yembine, pòo wa laga tara ti na.

¹¹ We sefenné pè ya wi ni Simbapyc wi kasanwa pi fanŋga na, naa kaselege ḥga pè yari ki fanŋga na. A pè yenle ki na ma pe yee go ki kan mbe ku.

¹² Ki kala na, naayeri wo naa yoro mbele ye yen wa, yaa yɔ̄gɔ̄ri! Eén fɔ̄, jɔ̄lɔ̄go yen tara to naa kɔ̄gɔ̄je wi ni pe wogo, katugu Sɔ̄tanla wì tigi ma pan ye kɔ̄rɔ̄gɔ̄. Wi nawa pì ḥgban wi na fɔ̄ jenjɛ, katugu wìgi jen ma yo wagati jenri wì koro wi kan.»

¹³ Naa yarifelge kìla kaa ki yan pège wa laga tara ti na, a kì si taga jelé ḥa wila pinambyc wi se wi punjgo na.

¹⁴ Eén fɔ̄, a jelé wì si yɔ̄n gbegbeŋɛ kanwira shyen ta mbe ta mbe yiri sire na mbe kari wa gbinri wi ni, wa wi laga ki na, wa laga ḥga wi yaa baro sa gbɔ̄n yegɛle taanri naa yenjɛ kɔ̄gɔ̄lɔ̄ni[†], mbe pye mbe lali wɔ̄ɔgɔ̄ ki ni we.

¹⁵ Kona, a wɔ̄ɔgɔ̄ kì si tɔ̄nmɔ̄ yirige wa ki yɔ̄n maa wo jelé wi punjgo na paa gbaan yen, jaŋgo ki tɔ̄nmɔ̄ mba pi yen na fuun pi saa li.

[†] **12:14 12.14:** Dani 7.25; 12.7

16 Σεν fɔ, a tara tì si saga jɛlɛ wi na mari yon ki yengɛ, tɔnmɔ mba wɔɔgɔ kila yirige wa ki yon ma wo, maa wo.

17 A yarifelègɛ kì si nawa ŋgban jɛlɛ wi ni fɔ jɛŋgɛ, a kì si kari ma saa na malaga gbɔɔn jɛlɛ wi setirige piile pe ni, poro mbele fuun pe yen na tanri Yenŋeles li ŋgasegele ke na, ma Zhezu wi sereya wi yigi we.

18 A yarifelègɛ kì si yere wa kɔgɔje yon taambugɔ ki na.

13

Woŋgbɔ ɲa wì yiri wa kɔgɔje wi ni

1 Ko puŋgo na, a mì si woŋgbɔ wa yan wila yinrigi wa kɔgɔje wi ni. Yenŋeles ke[†] naa yinre kɔloshyen tìla pye wi na. Wunluwo njagala ke la pye ki yenŋeles ke na. Yenŋeles li mejɔɔgɔ meges la pye ma yonlogɔ wa wi yinre ti na.

2 Woŋgbɔ ɲa mìla yan wìla pye ma kamɔlɔ le. Wi pɔrɔ tìla pye paa cengɛ urusi ki woro ti yen. Wi yon kila pye paa jara yon yen. A Yarifelègɛ kì sigi yawa pi kan wi yeri, naa ki wunluwo jɔngɔ ki ni, naa fanŋga gbɔgɔ ni.

3 A mì si woŋgbɔ wi go nunjba yan ma mbe yo fɔ pège gbɔn maga wεlɛgɛ, fɔ a kila jaa mbe ku. Ki wεlɛgesaga ɲga ki mbaa wi gbo, kì si sagala. A tara woolo pe ni fuun pe nee kawa ki wogo ki na, mεe taga woŋgbɔ wi puŋgo na.

4 A pè si yarifelègɛ kì gbɔgɔ, katugu kila fanŋga kan woŋgbɔ wi yeri. A pè si woŋgbɔ wi gbɔgɔ

[†] **13:1 13.1:** Dani 7.3-7

ma yo fo: «Ambo wi yen paa wongbo wi yen? Ambo wi mbe ya malaga gbɔn wi ni?»

⁵ Fanŋga la kan wongbo wi yeri wila wi yee gbɔgɔwɔ senre konaa mbaa Yenŋele li mejɔɔgo senre yuun. A yawa kan wi yeri wila kagala piin sa gbɔn fo yeŋge nafa shyen ma yiri shyen.

⁶ A wi nee senpere yuun na waa Yenŋele li na, na li mege konaa li censaga ki mege ki jogo, na mbele fuun pe yen wa yenŋele na pe mege ki jogo.

⁷ *Yarifelenge kila konɔ kan wi yeri wi malaga gbɔn Yenŋele li leeple kpoyi pe ni wi ya pe ni.* A wì fanŋga ta cengelè ke ni fuun ke na, naa dunruya woolo pe ni fuun, naa senre pyew ti leeple pe ni fuun, naa tara nunŋba nunŋba pyew ti na.

⁸ Tara woolo pe ni fuun pe yaa kaa gbɔgɔ, poro mbele pe mere ti woro ma yɔnlogɔ wa Simbapycɔ ja pàa gbo wi yinwege sewe wi ni, maga le wa dunruya wi dasanga wi ni we.

⁹ «Nunŋbogolo ka pye ja na, wi ke jan wila nuru!

¹⁰ Ja kaa leeple nii kaso, pe yaa kaa le kaso. Ja kaa leeple kuun tokobi ni, wi daga poo gbo tokobi ni[†]. Ko kala kì ti Yenŋele li leeple kpoyi pe daga mbege kun pe yee ni mbe tagawa pi yigi jenŋe.»

Wongbo ja wì yiri wa tara ti ni

¹¹ Ko punjo na, a mì si wongbo wa yegé yan naa wila yinrigi wa tara. Yenŋele shyen la pye

[†] **13:10 13.10:** Ki verise ja wi mbe ya kanŋga naa fo: Kì kòn ma tege ja kan wi ye kaso, wo yaa ka ye kaso. Ja kì kòn ma tege wi kan poo gbo tokobi ni, pe yaa ka wo gbo tokobi ni.

wi na paa simbapyo wogolo yen. Wila pye na yogo paa yarifelge ki yen.

¹² Wila pye na tunjgo piin woŋgbɔ kongbannja wi fanŋga ki ni fuun ki ni le wi yegɛ na. A wi nɛɛ tara to naa tara woolo pe ŋgbanga paa woŋgbɔ kongbannja wi gbogo, wo ŋa wi wɛlɛgesaga ki mbaa wi gbo, a wì sagala we.

¹³ Ki woŋgbɔ shyen woo wila pye na kafɔnŋgɔlɔ gbɔgɔlɔ piin, na kasɔn piin kila yinrigi wa naayeri na tinri laga tara leeple pe ni fuun pe yegɛ na.

¹⁴ Fanŋga kila kan wi yeri wila kafɔnŋgɔlɔ ŋgele piin woŋgbɔ kongbannja wi yegɛ na, wila pye na tara woolo pe fanla na pe punŋgu ke ni. Wila pe pye ma yo woŋgbɔ ŋa paa wɛlɛge tokobi wi ni, wi si yen yinwege na, poo yanlɛɛ gbegele paa wi gbogo.

¹⁵ A woŋgbɔ shyen woo wì si fanŋga ta mbe yinwege le woŋgbɔ kongbannja wi yanlɛɛ wi ni, janjo woŋgbɔ wi yanlɛɛ wila para, wi mbele fuun pe soo gbɔgɔ pe gbo.

¹⁶ A woŋgbɔ wi nɛɛ leeple pe ni fuun pe ŋgbanga, piile naa lelɛɛlɛ, penjagbɔrɔ fennɛ naa fyɔnwo fennɛ, leseele naa kulolo, pe ta pe gbɔnɔ taga pe kalire, nakoma pe walɛɛ ti na.

¹⁷ Lere kpɛ saa ya mbe lo, nakoma mbe pɛrɛ, na ki gbɔnɔ ti woro wi na, ko kɔrɔ wo yen woŋgbɔ wi mɛgɛ ye, nakoma wi mɛgɛ ki numiyoro we.

¹⁸ Ki laga ŋga yeeɛn, ki daga tijinliwɛ ni. Lere ŋa wi yen tijinliwɛ ni, wi woŋgbɔ wi numiyoro wi jiri, katugu ki numiyoro wi yen lere numiyoro.

Ki numiyoro wi yen cənme kəgələni naa nafa taanri ma yiri kəgələni 666.

14

Mbele pè go ki shɔ pe yurufɔnŋɔ ye

¹ Ko punjо na, a mì si wele, mεε Simbapyc wi yan yeresaga wa Siyon yanwiga ki na. Lere waga cənme naa waga nafa shyen ma yiri tijεrε 144 000 pàa pye wa wi ni, wi mεgε ko naa wi To mεgε ki ni tìla pye ma yɔnlɔgɔ wa pe walεrε ti na.

² A mì si magala la logo ma yiri wa yεnŋεlε na paa tɔnŋgbɔɔ togo tinmε yen, paa Yεnŋεlε gbanlaga ɳgbanga yen. Magala na mìla logo làa pye paa juru gbɔnfennε juru magala yen.

³ Ki lelegεrε tìla pye na yurufɔnŋɔ shoo wa wunluwɔ jɔngɔ ko naa yaara yεnwere tijεrε, naa lelelε pe yεgε na. Lere kpe saa ya mbege yurugo ki fɔrɔgɔ, ndεε lere waga cənme naa waga nafa shyen ma yiri tijεrε 144 000 mbele pàa pe go shɔ laga tara ti ni poro cε.

⁴ Poro wεlε pee fyɔnrɔ kala pye jεelε ni, pè pe yεε yaga kpoyi. Pe ma taga Simbapyc wi na laga o laga wi kaa kee. Pàa pe go shɔ leeble pe sɔgɔwɔ, a pè pye paa kεrε yarilire konɔbannda yen Yεnŋεlε lo naa Simbapyc wi kan.

⁵ Pee yagbolo finlε wa pe yɔn fyew. Pe yen jεregisaga fu.

Mεregεye taanri kala

⁶ Kona, a mì si mεregε wa yan wila toro sire na lege wa naayeri. Sεntanra nda ti se kɔ tà la pye

wi yeri mberi yari tara woolo pe kan, naa tara nunjba nunjba pyew ti kan, naa cengelé ke ni fuun ke kan, naa senre pyew ti leeple pe ni fuun pe kan, naa dunruya woolo pe ni fuun pe kan.

⁷ Wila pye naga yuun ḥgbanga ma yo fɔ: «Yaa fyɛ Yenjɛlɛ li yegɛ, yaa li gbogo, katugu li yaa kiti kɔn leeple pe na sanga ḥa ni, wì gbɔn. Na wì naayeri wo naa tara, naa kɔgɔje, naa puluyo yi gbegele yaa wi gbogo!»

⁸ A mɛrɛgɛ shyen woo si taga konjbanja wi na, na yuun fɔ: «Kì to, kì to, Babilɔni cagbɔgɔ ye.[†] Ko kì tara nunjba nunjba pyew ti woolo pe kan, a pège kalikalawa pee duvɛn wa wɔ![†]»

⁹ A mɛrɛgɛ taanri woo si taga konjbanmbala shyen pe na, naga yuun ḥgbanga fɔ: «Lere ḥa ka woŋgbɔ wo naa wi yanlɛs wi gbɔgɔ, mbege yaga pe gbɔnrɔ taga wi walegɛ, nakoma wi kɛs ki na,

¹⁰ wo fun wi yaa ka Yenjɛlɛ li naŋbanwa duvɛn wi wɔ, wo ḥa wi woro ma pinlɛ, a lìu le wa li naŋbanwa woŋjenne li ni we. Mbele fuun paa ko piin ma, pe yaa kaa jɔlɔ wa kɔson naa kiribi wi ni wa mɛrɛgɛye kpoyi poro naa Simbapyɔ wi yegɛ sɔgɔwɔ.

¹¹ Kasɔn ḥga ki yɛn na pe jɔlɔ, ki wirige ki yɛn na yinrigi fɔ sanga pyew. Mbele fuun pè woŋgbɔ wo naa wi yanlɛs wi ni pe gbɔgɔ, naa ḥa fuun pè woŋgbɔ wi mɛgɛ gbɔnrɔ ti taga wi na, wogowo se ka pye pe na sɔnlɔ naa yembinɛ.»

¹² Ko kala kì ti Yenjɛlɛ li leeple kpoyi pe daga mbege kun pe yɛs ni, poro mbele pe yɛn ma li

† 14:8 14.8: Zhere 51.7 † 14:8 14.8: Eza 21.9

ŋgasegele ke yigi na tanri ke na, ma taga Zhezu wi na we.

¹³ Kona, a mì si magala la logo lì yiri wa yenjelé na mala pye fɔ: «Ki wogo ŋga ki yɔnlɔgɔ ma yo fɔ: <Leele mbele pe yen na kuun yin̄go wa tagawa pi ni we Fɔ wi ni, ferewɛ yen pe woo!> » A Yinnækpoyi lì sho fɔ: «Ee, kaselege yi. Pe mbe ka ya wogo pe tunŋgbanra nda pè pye ti ni, katugu pe kapyere tɔnli wì taga pe pungo na.»

Tara ti yarilire kɔngɔ senre

¹⁴ A mì si wele naa, mɛɛ kambaaga fige ka yan. *Wà la pye ma cɛn wa ki na, wìla pye ma senwee pyɔ lɛ.*[†] Te wunluwo njala la pye wa wi go ki na. Mali kɔngbene yon tanla wolo la pye wi kɛɛ.

¹⁵ A mɛrɛgɛ wà yegɛ si yiri wa shɛrigo gbɔgɔ ki ni, ma gbele ŋgbanga maga yo ŋa wìla pye ma cɛn wa kambaaga ki na wi kan fɔ: «Ma mali kɔngbene li tɛgɛ ma tara yarilire ti kòn, katugu ti kɔnsanga wì gbɔn, tara yarilire tì le makɔ![†]»

¹⁶ Kona, ŋa wìla pye ma cɛn wa kambaaga ki na, a wì suu mali kɔngbene li fige laga tara ti na, a tara yarilire tì si kòn.

¹⁷ A mɛrɛgɛ wà yegɛ si yiri wa shɛrigo gbɔgɔ ŋga ki wa yenjelé na ki ni, mali kɔngbene yon tanla laa pye wi yeri wi pye fɔ: «Ma mali kɔngbene yon tanla li tɛgɛ ma tara na ɛrezɛn tiire shashara ti kɔɔnlɔ, katugu ti pire tì le makɔ.»

† **14:14 14.14:** Dani 7.13 † **14:15 14.15:** Zhouɛ 4.13

19 A mèregé wì suu mali kɔngbené li fige laga tara ti na, ma èrezen tiire shashara ti kɔɔnlɔ, mèes ti wa wa ti pire tɔnmɔ wɔsagbɔgɔ ki ni, ko ki yen Yenjelé li naŋbanwa we.

20 A pè si èrezen pire ti tangala wa ti tɔnmɔ wɔsaga ki na wa ca ki puŋgo na. A kasanwa si yiri wa èrezen pire tɔnmɔ wɔsaga ki ni, ma jaraga na fuun ma saa gbɔn paa culo cènme taanri (300) yen. Pi tijuguwo pila pye paa metere nungba naa kɔngɔ yen.

15

Jɔlɔgɔ kagala kɔlɔshyɛn ke kacen

1 Kona, a mì si kacen wa yegé yan wa yenjelé na, wìla pye ma gbɔgɔ ma lere pari. Mèregeye kɔlɔshyɛn la wéle, jɔlɔgɔ kagbɔgɔlɔ kɔlɔshyɛn la pye pe yeri. Koro ke yen jɔlɔgɔ kagala puŋgo wogolo wele, katugu koro Yenjelé li yaa li naŋbanwa pi kɔ ke ni.

2 Ko puŋgo na, a mì si yaraga ka yan paa kɔgɔje tɔnmɔ yen, mba pi yen ma véri le, kasɔn yen ma pinlé pi ni. Mbele pàa cew ta woŋgbɔ wi na, naa wi yanlèe wi mègè ki numiyoro wi na, a mì si pe yan fun yeresaga wa kɔgɔje tɔnmɔ mba pi yen ma véri le pi na. Yenjelé li juruye pàa pye pe kɛɛ.

3 Pàa pye na Yenjelé li tunmbyee Moyisi wo naa Simbapyɔ wi ni pe yurugo ki koo na yuun fɔ:

«We Fɔ Yenjelé, yawa pi ni fuun Fɔ,
ma kapyegele kè tugbɔlɔ ma pye kafɔnñgɔlɔ!
Mboro ña tara woolo pe Wunluwɔ,
ma konjolo kè sin ma pye kaselege wogolo!

⁴ We Fɔ, ambo wi se fyε ma yεgε? Ambo wi ssɔn gbɔgɔ?

Katugu mborο nujba ma yεn kpoyi.

Tara nujba nujba pyew ti woolo pe yaa ka pan mbe kanŋguuro kan ma jegele mbɔɔn gbɔgɔ,

katugu mɔɔ kasinŋgele ke naga ma ke filige.»

YΕΝΗΕΛΕ LI NANGBANWA WΩΙΕΝΓΕΛΕ ΚΟΛΟΣΗΥΕΝ

15.5-16.21

*Meregεye kɔlɔshyεn
naa jɔlɔgɔ kagala kɔlɔshyεn sεnre*

⁵ Ko puŋgo na, a mì si shεrigo gbɔgɔ ki yan kì yεngε wa yεnŋεlε na, Yεnŋεlε li yɔn finliwεparaga go ye.

⁶ Jεlɔgɔ kagbɔgɔlɔ kɔlɔshyεn ke yεn meregεye kɔlɔshyεn mbele kεε, a pε si yiri wa shεrigo gbɔgɔ ki ni. Len jese paritiyɔnɔ tìla pye pe na, ma filige na yεngεlε. Pàa pe yεε pɔ te kurusijaraye ni wa pe kotoro ti na.

⁷ A yaara yεnwere tijεrε ki nujba si te wɔjεŋgεlε kɔlɔshyεn kan meregεye kɔlɔshyεn pe yeri, ke yεn ma yin Yεnŋεlε na li yεn yinwege na fɔ sanga pyew li naŋbanwa pi ni.

⁸ A shεrigo gbɔgɔ kì si yin wirige ni, Yεnŋεlε li gbɔgɔwɔ naa li yawa pi kala na. Lere kpe saa ya ye wa shεrigo gbɔgɔ ki ni fɔ jɔlɔgɔ kagbɔgɔlɔ kɔlɔshyεn ke yεn meregεye kɔlɔshyεn mbele kεε ke sa pye ke yɔn fili.

16

*Yenjelé li naɔ̄gbawà wɔ̄jɛŋgɛlɛ
SENRE*

¹ Kona, a mì si magala ñgbawla la logo ma yiri wa shérigo gbègò ki ni naga yuun mérégeye kòlòshyèn pe kan fɔ: «Yenjelé li naɔ̄gbawà pi yén wɔ̄jɛŋgɛlè ñgele ni, yaa kee ye sa ke nawa yaara ti wo wa tara ti na!»

² A mérége kongbanja wì si kari ma saa wi wɔ̄jènnè li nawa yaara ti wo wa tara ti na. Kona, woñgbò wi gbɔ̄nrò tila pye leeple mbele na, a paa wi yanlèè wi gbogo, a sagbanpere si to poro na na pe yaa fɔ jɛŋgɛ.

³ A mérége shyen woo wì suu wɔ̄jènnè li nawa yaara ti wo wa kògoje wi ni. A tònmo pì si kanjga ma pye paa gboo kasanwa yén. Yaara yenwere nda fuun tila pye wa kògoje wi ni, a tì si ku.

⁴ A mérége taanri woo wì suu wɔ̄jènnè li nawa yaara ti wo wa gbaanla poro naa puluyo yi ni, a ti tònmo pì si kanjga kasanwa.

⁵ Kona, mérége ña wi yén tònmo pi go na, a mì si logo wi yeri fɔ: «Ma yén ma sin ma kiti wi kòn yéen, mborò ña ma yén kpoyi, mborò ña ma yén wa konaa màa pye wa.

⁶ Katugu pè Yenjelé li leeple kpoyi poro naa Yenjelé yén senre yofènnè pe gbo ma pe kasanwa pi wo, yinçò mà kasanwa kan pe yeri pe wɔ, ko kì daga pe ni.»

⁷ Kona, a mì si magala la logo ma yiri wa saraga wɔ̄saga ki ni na yuun fɔ: «Ee, we Fɔ Yenjelé, yawa pi ni fuun Fɔ, ma kiti kòn kagala ke yén kaselege ma sin!»

8 A mèrègè tijèrè woo wì suu wòjennè li nawa yaara ti wo wa yɔnlɔ ki na, a kì si fanŋga ta mbaa leeèle pe sorogi ki kasɔn ki ni.

9 A kafugo ndorogo kila leeèle pe sori. A pè si Yenŋele li mègè ki jøgɔ, lo na ki jøløgɔ kagbøgølɔ kaa yinrigi wa li yawa pi ni we, εεn fɔ, pee yεnle mbe pe kapere ti jen mberi yaga, mbe Yenŋele li gbøgɔ.

10 A mèrègè kangurugo woo wì suu wòjennè li nawa yaara ti wo wa woŋgbø wi wunluwɔ jøngɔ ki na. A woŋgbø wi wunluwɔ pì si ye wa wɔwɔ pi ni. A leeèle pe nεε pe ŋgayinŋgele ke nɔɔri yama pi kala na.

11 A pè si Yenŋele na wa naayeri li mègè ki jøgɔ pe yama naa pe sagbanra ti kala na, εεn fɔ, pe sila pe kapyere ti jen mberi yaga.

12 A mèrègè kɔgɔlɔni woo wì suu wòjennè li nawa yaara ti wo wa Efirati gbaan gbeŋɛ wi na. A gbaan tɔnmɔ pì si waga, jaŋgo mbe torosaga kan wunlumbolo mbele paa paan ma yiri wa yɔnlɔ yirisaga pe yeri.

13 A mì si yinnɛ tipegele taanri yan, kàa pye paa ŋgbeye yεn. Nuŋgbɑ la yiri wa yarifelègɛ ki yɔn, a nuŋgbɑ yiri wa woŋgbø wi yɔn, a nuŋgbɑ yiri wa Yenŋele yɔn senre yofɔ yagboyoo wi yɔn.

14 Gbos̄hugulo yinŋgele wεlɛ, ke yεn na kafɔnnŋgɔlɔ piin. Ke yεn na kee dunruya wunlumbolo pe ni fuun pe kɔrɔgɔ, jaŋgo mbe pe gbogolo Yenŋele na yawa pi ni fuun Fɔ, li piligbøgɔ malaga gbøngɔ ki kala na.

15 «Ye wele, mi yεn na paan paa yoo yεn! Lere

ŋa ka koro yennjet[†] mbaa wi yaripɔrɔ ti wele, jango wiga kaa yanri witiwaga ni paa wi fere ti yaan, ferewε yεn wi woo.»

¹⁶ A yinŋgele kè si wunlumbolo pe gbogolo wa laga ŋga pe yinri Arimagedɔn[†] Eburuye senre ti ni.

¹⁷ A mεrεgε kɔlɔshyεn woo wì suu wɔjεnnε li nawa yaara ti wo wa tifεlεgε ki ni. A magala gboɔcɔ là si yiri wa wunluwɔ jɔngɔ ki ni, wa shεrigɔ gbɔgɔ ki ni, na yuun fɔ: «Kì pye makɔ!»

¹⁸ A Yεnŋεle lì si yεngεlε, a magaŋgala yiri, a yεnŋεle gbaanra pye, a tara tì yεgε ŋgbanga. Tara tìla yεgε ŋgbanga yεgε ŋga na, ki si fa pye maga le leeble pe yεn laga tara ti ni.

¹⁹ A cagbɔgɔ kì kɔn ma yiri kɔnsaga taanri. A tara nunjba nunjba pyew ti cara tì toori. A Yεnŋεle lì nawa to Babilɔni cagbɔgɔ ki na, mali naŋbanwa gboɔc duvεn wi kan ki yeri wa li wɔjεnnε li ni kuu wo.

²⁰ A lɔgɔ furo ti ni fuun tì liwi, yanwira si yan naa.

²¹ A sinndεεrε tisaga si pan, a sinndεεrε tì toori tugbɔɔrɔ leeble pe na, ti nì fuun nunjba nunjba ti mbaa culo nafa shyenzhyεn yɔn ko tin. A leeble pε si Yεnŋεle li mεgε ki jɔgɔ ki sinndεεrε tisaga jɔlɔgɔ ki kala na, katugu ki jɔlɔgɔ kìla gbɔgɔ fɔ matoro.

BABILONI CA KI TɔNGɔ KONAA ZHERUZALEMU CA CGNNGɔ

[†] 16:15 16.15: Ko kɔrɔ wo yεn mbe cεn ki cεnwε. [†] 16:16 16.16:
Arimagedɔn: Ko kɔrɔ wo yεn yanwiga ŋga pe yinri Megido,
Kiti 5.19; 2 Wunlu 23.29-30.

17*17.1-22.5**Nanjaa gbɔɔ senre*

¹ Meregeye kɔlɔshyen mbele wɔjɛŋgɛlɛ kàa pye pe kɛɛ, a nuj̄ba si pan mala pye fɔ: «Ta paan, mi yaa nanjaa gbɔɔ wi kiti kala li naga ma na, wo ḥa wi yen paa cagbɔgɔ ḥga ki yen ma kan wa tɔnɔgbɔɔ pi go na we.

² Tara na wunlumbolo pè kɛenre pye wi ni, a wi kɛenre duven wì tara woolo pe yigi[†].»

³ A merege wì silan le Yinnɛ ni ma kari wa gbinri wi ni. A mì si jɛlɛ wa yan wi yen ma cɛn woŋgbɔ yeeen wa na, Yenŋele li mejɔɔgɔ mere la pye ma yɔnlɔgɔ ki woŋgbɔ wi lagapyew ki na. Yinre kɔlɔshyen naa yenŋgele ke kàa pye wi na.

⁴ Yaripɔrɔ sɔnŋgbanga woro naa pariyɛnre tiyɔnrɔ t̄ila pye jɛlɛ wi na. Wila wi yee fere te, naa sinndɛerɛ sɔnŋgbanga woro konaa somu tiyɔɔn ni. Te wɔjɛnne la pye wi kɛɛ ma yin katijangara konaa wi kɛenre fyɔnrɔ ti ni.

⁵ Mɛgɛ kà la pye ma yɔnlɔgɔ wa wi walɛgɛ ki na, ki kɔrɔ wila pye ma lara ma yo fɔ: «Cagbɔgɔ Babilɔni, ḥga ki yen dunruya nanjaala poro naa wi katijangara ti nɔ we.»

⁶ A mì sigi jɛlɛ wi yan wì Yenŋele li leeple kropyi poro naa Zhezu wi serefennɛ mbele pàa gbo pe kasanwa pi wɔ, a pùu yigi paa sinmɛ yen.

Naa mì kaa wi yan, a kì silan pari fɔ jɛŋgɛ.

⁷ A merege wì silan pye fɔ: «Yinŋi na, a kì sɔɔn pari? Jɛlɛ wi kala na li yen ma lara, mi yaa li naga ma na konaa wi yen ma cɛn woŋgbɔ ḥa na

† **17:2 17.2:** Eza 23.17; Zhere 51.7

wi wolo li ni, ḥa yinrε kɔlɔshyεn naa yεnηgεlε
ke ke yεn wi na we.

⁸ Woŋgbɔ ḥa mà yan, wila pye faa yinwege na,
εen fɔ, wi woro yinwege na naa. Wi daga mbe
yiri wa wetijugo ki ni mbe kari wa wi gbosaga.
Tara woolo mbele pe mεrε ti woro ma yɔnlɔgɔ
wa yinwege sεwε wi ni, maga lε wa dunruya wi
lesaga ki na, ki yaa ka pe pari, na paga woŋgbɔ
wi yan we; katugu wila pye yinwege na faa, εen
fɔ, wi woro yinwege na naa, pe yaa si kaa yan
naa.

⁹ «Ki laga ḥga ki daga tijinliwε ni mbe sigi kɔrɔ
wi jεn. Yinrε kɔlɔshyεn ti yεn yanwira kɔlɔshyεn
nda jεlε wi yεn ma cεn ti na. Wunlumbolo
kɔlɔshyεn wele fun.

¹⁰ Kaŋgurugo wunluwɔ to pe ni makɔ,
kɔgɔlɔni woo wi yεn naa wunluwɔ pi piin,
kɔlɔshyεn woo wi fa pan gbεn. Na wiga ka pan,
wagati jεnri wi yaa pye cε.

¹¹ Woŋgbɔ ḥa wila pye yinwege na faa, εen
fɔ, wi woro yinwege na naa, wo jate wi yεn
wunluwɔ kɔlɔtaanri woo. Wi yεn wunlumbolo
kɔlɔshyεn pe ni, wila kee wa wi gbosaga.

¹² «Yεnηgεlε ke ḥgele mà yan, wunlumbolo
ke[†] wele, pe fa cεn wunluwɔ pi na gbεn. εen
fɔ, pe yaa ka wunluwɔ fanŋga ki ta mbe cεn
wunluwɔ pi na, mbe lεri nungba pye woŋgbɔ
wi ni.

¹³ Ki wunlumbolo ke wele, pe nawa jatere wi
yεn nungba, mbe pe yawa naa pe fanŋga ki kan
woŋgbɔ wi yeri.

† 17:12 17.12: Dani 7.24

14 Pe yaa ka malaga gbɔn Simbapyɔ wi ni, εεn fɔ, Simbapyɔ wi yaa ka ya pe ni, katugu wi yen tafɛnnɛ pe Fɔ naa wunlumbolo pe Wunluwo. Simbapyɔ wi woolo wele, poro mbele Yenŋeles lì yeri ma pe wɔ, a pè taga wi na, wo naa poro ni pe yaa ka ya pe ni fun.»

15 A mɛrɛgɛ wì silan pye naa fɔ: «Tɔnmɔ mba mà yan nanjaa wi yen ma cɛn pi na, po pi yen dunruya woolo, naa janwa legere, naa tara nuŋgbɑ nuŋgbɑ pyew ti woolo, naa senre pyew ti leeple wele.

16 Yenŋeles ke ŋgele mà yan koro naa woŋgbɔ wi ni, pe yaa ka nanjaa wi panra mboo yaara ti ni fuun ti shɔ wi yeri, mboo yaga waga. Pe yaa kaa wire kara ti ka mboo sogo kasɔn ni wi kɔ pew.

17 Katugu Yenŋeles lìgi le wa pe nawa peli nandanwa kala li pye, pe pe yɔn ki wa nuŋgbɑ, pe pe wunluwo fanŋga ki kan woŋgbɔ wi yeri fɔ Yenŋeles li senyoro ti sa pye ti yɔn fili.

18 «Jelɛ ɳa mà yan, wo wi yen cagbɔgo ye, ɳga ki yen ma cɛn wunluwo pi na wunlumbolo mbele laga tara na pe go na.»

18

Babilɔni ca ki togo senre

1 Ko kagala koro puŋgo na, a mì si mɛrɛgɛ wa yan naa wì yiri wa yenŋeles na na tinri. Fanŋga gbɔgo la pye wi ni, a wi gbɔgɔwɔ pì si yin ma tara ti ni fuun ti laga.

2 A wì si gbele ɳgbanga ma yo fɔ:

«Kì to, Babiloni cagbəgə kì to†!
 Kì kanŋga ma pye gboshugulo censaga
 naa yinŋgele ŋgele ke yen fyɔngɔ ni ke ni fuun
 larasaga,
 naa sannjere nda ti yen fyɔngɔ ni Yenŋele yegɛ
 na, a ti mege ki pɛn ti larasaga.

³ Katugu kì tara woolo pe ni fuun pe kan, a
 pège kɛenre pyendorogo duvɛn wa wɔ. Tara na
 wunlumbolo pè kɛenre pye ki ni, a tara na safari
 wafenne pè penjagbɔrɔ ta ki yarijendé legere ti
 kala na.»

⁴ A mì si magala la yegɛ logo ma yiri wa
 yenŋele na, na yuun fɔ: «*Na woolo, ye yiri wa
 Babiloni cagbəgə ki ni*†, jaŋgo yaga ka pye ki
 pinleyeŋenle ki kapere ti na, mbe ye tasaga ta wa
 jɔləgɔ gbəgɔ ŋga ki yaa to ki na ki ni.

⁵ Katugu ki kapere tì tagala ti yee na fɔ ma saa
 gbɔn wa yenŋele na. A Yenŋele lì nawa to ki
 katijangara ti na.

⁶ Yege sara ye yala paa yegɛ ŋga na kì ye sara
 we. Kapyere nda kì pye, yeri si shyen sɔngɔrɔ
 ki na. Wɔjenné na kìla yin ma kan ye yeri, yeli
 si shyen yin ki kan sinmɛ mba pì wɛli wɛlisaga
 shyen naa ma wɛ mba kìla kan ye yeri pi na.

⁷ Kìgi yee gbəgɔ ma yarijendé legere ta ki yee
 kan ma gbɔn yegɛ ŋga na, ye jɔləgɔ naa kunwɔ
 kayaŋga wa ki na ma fun. Mà jen ki yen naga
 yuun wa ki nawa ma yo fɔ: *‘Mi yen ma cen
 laga paa wunlunjɔ yen. Mi woro naŋgunjɔ, mi
 se kunwɔ kayaŋga jen fyew.’*†

† **18:2 18:2:** Eza 21.9 † **18:4 18:4:** Zhere 51.45 † **18:7 18:7:**
 Eza 47.8

⁸ Ko kì ti jɔlɔgɔ kagala ŋgele ke yen ma tɛgɛ ki kan, ke yaa to ki na pilige nunjba ni. Koro yen: Kunwɔ, naa kunwɔ kayaŋga, naa fuŋgo gbɔgɔ. Kasɔn ki yaa ka ki ni fuun ki sogo, katugu we Fɔ Yenŋele na li yen na kiti kɔɔn ki na, li yen fanŋga fɔ.»

⁹ Tara na wunlumbolo mbele pè kɛenre ti pye ki ni ma yarijɛnde legere ta ki ni, pe yaa kaa gbele mbaa kafɔnnɔ waa, na paga kaga sogowo wirige ki yan we.

¹⁰ Pe yaa ka yere wa lege jɔlɔgɔ ŋga ki yaa ki ta ki fyere ti kala na, mbaa yuun fɔ:

«Jɔlɔgɔ, yinŋi jɔlɔgɔ ŋga!

How cagbɔgɔ Babilɔni, mborɔ ŋa ma yen fanŋga ni we!

Kiti wì kɔn ma na leri nunjba ni!»

¹¹ Safari wafenne mbele laga tara na, a paa gbele fun na kafɔnnɔ waa ki kala na, katugu lere wa kpe woro na pe safari wayaara ta loo naa fyew. Ki safari wayaara ti nda:

¹² Tɛ, naa warifuwe, naa sinndɛerɛ sɔnŋgbanga woro, naa somu tiyɔɔn, naa lɛn paara tiyɔnrɔ, naa paara sɔnŋgbanga woro, naa paara tiyɔnrɔ nda pe yinri sowa, naa pariyɛnre tiyɔnrɔ ta ni, naa tire nuwɔ taan cɛnle pyew ti ni, naa yaara nda fuun tì gbegele solo ŋganla ni, naa yaara nda fuun tì gbegele tire sɔnŋgbanga woro ni, naa tuguyɛnre, naa tugurɔn, naa sinndelɛgɛ ŋga pe yinri maribiri,

¹³ naa sinmɛ nuwɔ taan mba pe yinri kaneli, naa mba pe yinri aromati, naa latikɔrɔ, naa sinmɛ nuwɔ taan mba pe yinri miiri, naa wusuna nuwɔ taan, naa duvɛn, naa sinmɛ, naa buru

muwε, naa shɔlɔ, naa nεrε, naa simbaala, naa shɔnye, naa wotoroye, naa kulolo konaa leele yinŋgele ni yere.

¹⁴ A ki safari wafennε pè si cagbɔgɔ ki pye fɔ: «Yaara nda fuun maa pye na jaa mbe ta, tì shɔ ma yeri. Ma yarijɛndε naa ma yaritiyonro ti ni fuun tì puŋgo ma yeri. Ma seri yan yεnle ni naa fyew!»

¹⁵ Safari wafennε mbele pè safari wi wa ma penjagbɔrɔ ti ta wa ki ca ki ni, pe yaa ka yere wa lege jɔlɔgɔ ñga ki yaa ki ta ki fyεrε ti kala na. Pe yaa kaa gbele mbaa kafɔnnɔ waa.

¹⁶ Pe yaa kaa yuun fɔ:
 «Jɔlɔgɔ, yinŋgi jɔlɔgɔ ñga cagbɔgɔ ki na!
 Ko ñga ki leele pàa pe yεε pɔ lεn paara tiyɔnrɔ ni,
 naa paara sɔnŋgbanga woro, naa pariyeñre tiyɔnrɔ ni.
 Pàa pe yεε fere te, naa sinndeεre sɔnŋgbanga woro, naa somu tiyɔɔn ni.

¹⁷ A ki yarijɛndε legere ti ni fuun tì jɔgɔ leri nuŋgbɑ ni!»

Tɔnmɔkɔɔrɔ fevennε pe ni fuun, naa mbele fuun pe maa pe tangala li piin ti ni, naa tɔnmɔkɔɔrɔ nawa tunmbyeele pe ni, naa mbele fuun pe maa pe yɔn suro ti taa wa kɔgɔje wi ni[†], pè si yere wa lege

¹⁸ nεε gbele ñgbanga, naa pège sogowo wirige ki yan we, na yuun fɔ: «Ca ko ka fa yiri mbege cagbɔgɔ ñga ki bɔ!»

† 18:17 18.17: Eze 27.29

19 A pe nee taambugɔ koli naga wuun wa pe
yεε yinre ti na yesanga ki na, pàa pye na gbele na
kafcūnɔ waat[†] na jɔrɔgi na yuun fɔ:

«Jɔlɔgɔ, yingi jɔlɔgɔ ɳga cagbɔgɔ ki na!
Ki yarijende ti kala na, mbele fuun tɔnmɔkɔɔrɔ
yen pe yeri wa kɔgɔje wi na, pè pye
penjagbɔrɔ fenne.

A ki yaara ti ni fuun tì kɔ leri nunɔba ni!»

20 Yoro mbele wa yenjelε na, yaa yɔgɔri ki
jɔgɔwɔ pi kala na.

Yoro mbele ye yen Yenjelε li leeple kpoloi fun,
naa pitunmbolo, naa Yenjelε yɔn senre
yofenne, yaa yɔgɔri ki na!

Katugu Yenjelε lì kitikɔn ki na,
tipege ɳga kì pye ye na ki kala na!

21 Kona, a mεrεgε fanŋga fɔ wà si sinndεlegε
ka lε paa tira gbenje ɳga pe maa shɔlɔ tire ki na
ki yen, mεε ki wa wa kɔgɔje wi ni, ma yo fɔ: «Pa
pe yaa ka Babilɔni cagbɔgɔ ki wa fanŋga ni yεεn
we, ki se ka yan naa yεnle ni fyew.[†]

22 Pe se ka juru magala, naa yurukɔɔlɔ maga
gangala, naa wegele konaa mbanлага magala
logo wa ma ni naa fyew. Pe se ka tunŋgo ka
jenfɔ yan wa ma ni naa. Tira ɳga pe maa shɔlɔ
tire ki na, pe se ka ki tirewe tinmε pi logo wa ma
ni naa.

23 Fitana yanwa se ka yan wa ma ni naa fyew.
Pe se ka japɔlɔ naa pijɔ magala logo wa ma ni
naa. Ma safari wafenne poro pàa pye dunruya
wi legbɔɔlɔ wele. Mà dunruya cengelε woolo pe
ni fuun pe fanla ma pe punjɔ ma lekara ti ni.»

† 18:19 18.19: Eze 27.30-31

† 18:21 18.21: Zhere 51.64

24 Jeləgɔ to Babilɔni ca ki na, katugu Yenjelε yon senre yofennε, naa Yenjelε li leeble kpozi konaa leeble mbele fuun paa gbo laga tara ti na, pè pe kasanwa pi yan wa ki ni.

19

1 Ko puŋgo na, a mì si magala gbɔlo la logo ma yiri wa yenjelε na paa janwa gbɔlo magala yen, ma yo fɔ:

«Aleluya! Showɔ, naa gbɔgɔwɔ, naa yawa pi yen we Yenjelε li woo;

2 katugu li kitikongɔ ki yen kaselege ma sin. Nanjaa gboɔ ɳa wila pye na tara woolo pe jogo wi nanjara ti ni,

lì kiti kɔn wi na.

Yenjelε li tunmbyeele mbele wila gbo ma pe kasanwa pi wo,

ligi fɔgɔ ki tɔn wi na.»

3 A pè sho naa fɔ:

«Aleluya! Cagbɔgɔ ki sogowo wirige ki yen na yinrigi fɔ sanga pyew!»[†]

4 Leleelε nafa ma yiri tijere poro naa yaara yenwere tijere ti ni, tì si kanŋguuro kan ma Yenjelε li gbɔgɔ, lo na li yen ma cɛn wa wunluwɔ jɔngɔ ki na we, ma yo fɔ:

«Anmiina! Aleluya!»

Simbapɔ wi jayire liwen senre

5 A magala là si yiri wa wunluwɔ jɔngɔ ki na, ma yo fɔ: «Yaa we Yenjelε li sonni, yoro mbele fuun ye yen li tunmbyeele, yoro mbele yaa fyε li yegε we, piile naa leleelε.»

[†] **19:3 19.3:** Eza 34.10

6 A mì si magala gbɔlo la logo paa janwa gbɔlo tinmɛ, naa tɔnŋgbɔo tinmɛ konaa yɛnŋɛle gbaanra ḥgbanga yɛn, laa yuun fɔ: «Aleluya! Katugu we Fɔ Yenŋɛle na yawa pi ni fuun Fɔ, lì cɛn li wunluwɔ pi na!

7 Ye ti waa yɔgɔri, we pye nayinmɛ ni, waa Yenŋɛle li gbogo, katugu Simbapyɔ wi jayire tì gbɔn, wi jo wùu yee gbegele.

8 Pè konɔ kan wi yeri wi len paraga tiyɔngɔ po, ḥga ki yɛn na yɛngɛle ma pye kpoyi.» Ki len paraga tiyɔngɔ, ko ki yɛn Yenŋɛle li leeple kpoysi pe kasinŋgele wele.

9 A mɛrɛgɛ wì silan pye fɔ: «Ki yɔnlɔgo ma yo fɔ: Mbele pè yeri Simbapyɔ wi jayire liwɛn pi na, ferewɛ yɛn pe woo!»

A wì silan pye naa fɔ: «Ki senre nda ti yɛn Yenŋɛle li kaselege senre jate.»

10 A mì si to wi jegele mboo gbɔgo, εen fɔ, a wì silan pye ma yo fɔ: «Maga kaga pye! Katugu mi yɛn mborɔ naa ma sefennɛ pe ni, ye tunŋgo pyeyenle wa, poro mbele pè Zhezu wi sereya senre ti yigi we! Ta Yenŋɛle lo gbogo!»

Zhezu wi sereya senre to ti yɛn nda Yenŋɛle yon senre yofennɛ pe maa yuun Yinne li fanŋga na.

Shɔn fuwe lugufɔ wi senre

11 A mì si yɛnŋɛle li yan lì yɛngɛ, mɛɛ shɔn fuwe yan wa. Nja wi yɛn ma lugu ma cɛn wi na, poo yinri Senre nunŋba yofɔ naa Kaselege. Wi maa kitikɔɔn na malaga gbɔɔn kasinŋge ni.

12 Wi yɛngɛle kaa yiin paa kasɔn yinne yɛn. Wunluwɔ njagala legere yɛn wa wi go ki na.

Mègè ka yèn ma yɔnlɔgɔ wi na, ñga lere kpe sigi jen na wo nuñgba ma.

¹³ Wila derigbɔgɔ ka le, ñga pè le kasanwa. Pe maa wi yinri† «Yenñele senre.»

¹⁴ Malingbɔɔnlɔ mbele wa yenñele na, a pè si taga wi pungo na, ma lugu shɔn file na, ma pe yεs pɔ len paara tiyɔnrɔ ni, nda ti yèn ma filige ma laga kpoyi.

¹⁵ A tokobi yɔn taan wa nεe yinrigi wa wi yɔn, ña wi yaa tεgε mbaa cengεlε wooo pe gbɔɔn wi ni. *Wi yaa kaa pe yegε sinni tugurɔn kanñgala ni.*† Wi yaa ka εrezεn pire ti tangala wa ti pire tɔnmɔ wɔsaga ki ni, ko ki yèn Yenñele na yawa pi ni fuun fɔ li nañgbanwa gbɔɔ we.

¹⁶ Mègè ka yèn ma yɔnlɔgɔ wi derigbɔgɔ naa wi jegbɔlɔ li na, ma yo fɔ: «Wunlumbolo pe Wunluwɔ, naa tafennε pe Fɔ.»

¹⁷ A mì si mεrεgε wa yan wi yere wa yɔnlɔ ki ni. A wì si gbele ñgbanga ma sannjεrε nda fuun ti yèn na toro sire na wa naayeri ti pye fɔ: «Ye pan ye gbogolo† Yenñele li liwɛn gbɔɔ pi na;

¹⁸ ye wunlumbolo pe wire kara ti yɔli, naa sorodasheelee teele pe wire kara to naa shɔnye wire kara ti ni, naa shɔn lugufennε pe wire kara to naa leele pe ni fuun pe wire kara ti ni, kulolo naa leseelee, naa piile naa leleεlε.»

¹⁹ Ko pungo na, a mì si woñgbɔ wo naa tara na wunlumbolo, naa pe malingbɔɔnlɔ pe yan pè gbogolo mbe malaga gbɔn ña wi yèn ma lugu ma cεn shɔn wi na wo naa wi malingbɔɔnlɔ pe ni.

† **19:13 19.13:** Zhan 1.1-14; 1 Zhan 1.1 † **19:15 19.15:** Yuuro 2.9 † **19:17 19.17:** Eze 39.17

²⁰ A pè si woñgbɔ wi yigi, ma pinlε Yenjεlε yɔn sεnre yofɔ yagboyoo wi ni, wo wìla kafɔnñgɔlɔ pye woñgbɔ wi yεgε na. Leele mbele woñgbɔ wi gbɔnrɔ tìla pye pe na, a pòo yanlεs wi gbɔgɔ, wìla pe fanla ma pe puñgo ki kafɔnñgɔlɔ ke ni. A pè pe shyen pe yigi ma pe wa yεnwegele na wa wegbɔgɔ kasɔn ki ni, ñga ni kiribi wi yεn na sori we.

²¹ Na wi yεn ma lugu ma cεn shɔn wi na, tokobi ña wila yinrigi wa wi yɔn, a wì si sanmbala pe gbo wi ni. A sannjεrε ti ni fuun tì pe kara ti yɔli ma tin ti na.

20

Yεlε waga kele kala

¹ Kona, a mì si mεrεgε wa yan wì yiri wa yεnjεlε na na tinri. Wetijugo lakile naa jɔrɔgɔ gbeñe la pye wi kεs.

² A wì si yarifelεgε ki yigi, woɔgɔ lege[†] ye, ko ki yεn Mεgε jɔgɔfɔ we, naa Sɔtanla we. A wì suu pɔ mboo yaga wa fɔ sa gbɔn yεlε waga kele (1 000),

³ mεs wi wa wa wetijugo ki ni, maga yɔn ki sɔgɔ lakile wi ni, ma tεgεrε tεgε ki na, jañgo yarifelεgε kiga ka ya yiri wa ki ni mbaa cεngεlε woolo pe fanla mbaa pe puñgu fɔ yεlε wagakele (1 000) li sa kɔ. Ko puñgo na, ki daga pege sanga pege yaga ki wagati jεnri pye.

⁴ A mì si wunluwɔ jɔnrɔ yan. Mbele pàa pye ma cεn ti na, a pè fanñga kan pe yeri paa kití kɔɔn. Mbele yinre pàa kɔlɔgi, katugu pàa Zhezu wi sεreyā wo naa Yenjεlε sεnre ti yari,

[†] 20:2 20.2: Zhene 3.1

naa mbele pe sila woŋgbɔ wo naa wi yanlɛs wi gbɔgɔ, pee si yɛnle pe woŋgbɔ wi gbɔnro ti taga pe walɛrɛ naa pe kɛyɛnt[†] yi na, a mì si pe yinŋgele ke yan. A pè si yɛn ma yiri wa kunwɔ pi ni ma wunluwɔ pi pye Kirisi wi ni ja ma saa gbɔn yɛlɛ wagakele (1 000).

⁵ Kuulo sanmbala poro sila yɛn fɔ yɛlɛ wagakele (1 000) lì saa kɔ. Ko ki yɛn kuulo pe yɛnme kongbanmba we.

⁶ Mbele pè pe tasaga ta wa kuulo pe yɛnme kongbanmba pi ni, ferewɛ yɛn pe woo, a pe yɛn Yenŋele li leeɛl kpoyi. Kunwɔ shyɛn[†] woo pi se fanŋga ta pe na naa, ɛɛn fɔ, pe yaa ka pye Yenŋele lo naa Kirisi wi ni pe saraga wɔfɛnnɛ. Pe yaa ka wunluwɔ pi pye wi ni ja mbe sa gbɔn fɔ yɛlɛ wagakele (1 000).

Zhezu wì ya Sotanla wi ni

⁷ Na yɛlɛ wagakele (1 000) liga ka kɔ, pa pe yaa Sotanla wi wɔ wa wi kasɔ wi ni mboo wa.

⁸ Kona, wi yaa kari mbe saa cɛngɛlɛ woolo mbele pe yɛn dunruya wi go tijɛrɛ ki na pe fanla, ko ki yɛn Gɔgi naa Magɔgi[†] we. Wi yaa ka pe gbogolo malaga ki kala na, pe yaa ka legɛ paa kɔgɔje yon taambugɔ ki yɛn.

⁹ A pè si tara ti ni fuun ti tɔgɔ wa na paan, mɛɛ pan ma Yenŋele li leeɛl kpoyi pe cɛnsaga konaac ca ŋga kì Yenŋele li ndanla jɛŋgɛ ki maga. ɛɛn

[†] 20:4 20.4: Naga 13.1,16 [†] 20:6 20.6: *Kunwɔ shyɛn woo: Po pi yɛn wegɔgɔ kasɔn ye. Lere ŋa ka po ta wi yaa pye mbe lali Yenŋele li ni pew.* [†] 20:8 20.8: *Gɔgi naa Magɔgi: Poro pe yɛn Yenŋele li mbɛnfɛnnɛ wele, pe maa wiin li ni; Eze 38.2.*

fɔ, a kasɔn si yiri wa yεnŋεlε na ma to pe na ma pe sogo pew.†

¹⁰ Kona, a pè si Sɔtanla ɳa wìla pye na pe fanla wi wa wa wegbo̥go̥ kasɔn ki ni, ko ɳga kiribi wi yεn na sori wa we, wa laga ɳga pàa woŋgbɔ̥ wo naa Yεnŋεlε yon sεnre yofɔ̥ yagboyoo pe wa we. Pe yaa kaa jɔlɔ̥ wa sɔnlɔ̥ naa yembine fɔ̥ sanga pyew.

Kiti puŋgo woo wi kɔngɔ sεnre

¹¹ Kona, a mì si wunluwɔ̥ jɔŋgɔ̥ gbeŋge fige ka yan, naa ɳa wi yεn ma cεn ki na wi ni. A tara to naa naayeri wi ni, tì si fe ma yiri wa wi yεgε sɔgɔ̥wɔ̥, pe siri yan naa fyew.

¹² Kona, a mì si kuulo pe yan, piile naa leleɛlε, yeresaga le wunluwɔ̥ jɔŋgɔ̥ ki yεgε na. A sεwεɛlε pèle si yεngε. A sεwε wa si nuru naa ma yεngε, ɳa wi yεn yinwege sεwε we. A pè si kiti kɔn kuulo pe na ma yala pe kapyegele ke ni, ɳgele kàa pye ma yɔnlɔ̥go̥ wa sεwεɛlε pe ni we.

¹³ A kɔgɔjε wì si kuulo mbele pàa pye wa wi ni pe yirige ma pe kan. Kunwɔ̥ po naa kuulo tara ti ni, a tì kuulo mbele pàa pye wa ti ni pe yirige ma pe kan fun. A pè kiti kɔn kuulo pe ni fuun nujgbɑ̥ nujgbɑ̥ pe na ma yala pe kapyegele ke ni.

¹⁴ A pè kunwɔ̥ po naa kuulo tara ti wa wa wegbo̥go̥ kasɔn ki ni. Ki wegbo̥go̥ kasɔn ko ki yεn kunwɔ̥ shyen woo we.

¹⁵ *Lere ɳa fuun wi mege ki woro ma yɔnlɔ̥go̥ wa yinwege sεwε wi ni,*† pàa wo wa wa wegbo̥go̥ kasɔn ki ni.

† 20:9 20.9: 2 Wunlu 1.10-12 † 20:15 20.15: Yuuro 69.29

21

Naayeri fɔnŋɔ̄ naa tara fɔnndɔ̄ kala

¹ *Kona, a mì si naayeri fɔnŋɔ̄ naa tara fɔnndɔ̄ yan[†], katugu naayeri kɔŋgbanja wo naa tara kɔŋgbannda ti ni, tì toro ma kɔ. Kɔgɔje sila pye wà naa.*

² *A mì si ca kpoyi ki yan, Zheruzalemu fɔnŋɔ̄ we, a kì yiri wa naayeri wa Yenŋele li tanla na tinri, ma gbegelé paa pijɔ̄ yen, ḥa wùu yee fere wi pɔlc̄ kan.*

³ *A mì si magala gbōl̄o la logo ma yiri wa wunluwɔ̄ jɔnḡo ki ni, laa yuun fɔ̄: «Wele, Yenŋele li censaga ki yen wa leeple pe sɔgɔwo! Li yaa koro wa pe ni, pe yaa pye li woolo,[†] Yenŋele lo jate li yaa pye pe ni mbe pye pe Yenŋele.*

⁴ *Li yaa ka yentunwɔ̄ pi ni fuun pi tulu mboo wɔ̄ wa pe yengelé ke ni.[†] Kunwɔ̄ se ka pye wa naa, kunwɔ̄ kayaŋga se ka pye wa naa, nakoma gbelege, nakoma kayaŋga, katugu yaara kɔŋgbannda tì toro ma kɔ.»*

⁵ *Kona, ḥa wi yen ma cen wa wunluwɔ̄ jɔnḡo ki na wì sho fɔ̄: «Yinŋɔ̄ mi yen na yaara ti ni fuun ti piin fɔnndɔ̄.» A wì silan pye fɔ̄: «Ki yɔnlɔḡo, katugu na senre nda ti yen kaselege senre, nda ti daga lere mbe taga ti na.»*

⁶ *A wì silan pye naa fɔ̄: «Kì pye ma kɔ[†]. Mi yen Alifa naa Omeŋga, Lësaga naa Kɔsaga. Wɔgo yen ḥa na, mi yaa pulugo yinwege tɔnmɔ̄ kan wi yeri wi wɔ̄ waga.*

[†] **21:1 21.1:** Eza 65.17 [†] **21:3 21.3:** Zaka 2.15 [†] **21:4 21.4:**

Eza 25.8 [†] **21:6 21.6:** Ki senre ti kɔrɔ wowi ḥa fɔ̄: Nga mì yo mìgi pye makɔ.

7 Na ka cew ta, wi yaa pye ki yaara nda ti kɔrɔgɔ lifɔ. Mi yaa pye wi Yenjelε, wi pye na pinambyɔ†.

8 Eεn fɔ, mbele pe maa fyε, naa mbele pee taga, naa katijangara pyefennε, naa legboleele, naa kεenre lifennε, naa lekaala, naa yarisunndo sunvennε, naa yagboyolo pe ni fuun pe yaa ka pe tasaga ta wa wegboogɔ kasɔn ki ni, ηga ni kiribi wila sori we. Ko ki yεn kunwɔ shyεn woo we.»

Zheruzalemu fɔnɔjɔ senre

9 Kona, wɔjεngεle kɔlɔshyεn ηgele kàa pye ma yin jɔlɔgɔ kagala kɔlɔshyεn pungo wogolo ke ni, kàa pye mεregεye kɔlɔshyεn mbele kεε, a wo wà si pan mala pye fɔ: «Pan laga, mi yaa piɔ wi naga ma na, Simbapyɔ wi jɔ we.»

10 A Yinnεkpoyi lì si ye na ni, a mεregε wì si kari na ni yanwiga titɔnlɔgɔ ka na, mεε ca kropoi Zheruzalemu ki naga na na. Kila yiri wa naayeri wa Yenjelε li tanla na tinri.

11 Yenjelε li gbɔgɔwɔ yanwa pìla pye wa ki ni. Ca ki yanwa pìla pye na yiin paa sinndεlεgε sɔnɔgbanga wogo yεn, paa zhasipi sinndεlεgε sɔnɔgbanga wogo yεn, ηga pe maa wele na yaan wa ki kεε ηga na ma mbe yo kirisitali wi.

12 Mbogo gbɔgɔ titɔnlɔgɔ la pye maga maga, maga fili. Yeyɔnrɔ ke ma yiri shyεn tìla pye ki na. Mεregεye ke ma yiri shyεn la pye ma cεn ki yeyɔnrɔ ti na nari go singi. Izirayeli cεngεle ke ma yiri shyεn ke mεre tìla pye ma yɔnlɔgɔ ki yeyɔnrɔ ti na.

† 21:7 21.7: 2 Sami 7.14; Zaka 8.8

13 Yeyɔnro taanrindaanri la pye ca ki kεε tijere ki ni fuun ki na: taanri la pye wa yɔnlɔ yirisaga kεε yeri, taanri la pye wa yɔnlɔparawa kamεŋge kεε yeri, taanri la pye wa yɔnlɔparawa kalige kεε yeri, taanri la pye wa yɔnlɔ tosaga kεε yerit[†].

14 Ca ki mbogo nɔgɔ kìla pye ma cεn sinndεerε ke ma yiri shyen na. Simbapyɔ wi pitunmbolo ke ma yiri shyen pe mεre tìla pye ma yɔnlɔgɔ ki sinndεerε ti na.

15 Mεrege ḥja wìla pye na para na ni, tε kanŋala[†] la pye wi yeri, laga taanla wolo, mbe ca ko naa ki yeyɔngɔ naa ki mbogo ki taanla.

16 Ca ki keyen tijere yi ni fuun yi yεn ma yala. Ki titɔnlɔwɔ po naa ki gbemε pi yεn ja. A mεrege wì si ca ki taanla wi kanŋala li ni, ma sigi yan ki yεn culo waga shyen naa cεnme shyen 2 200. Ki titɔnlɔwɔ, naa ki gbemε, naa ki yagawa pi ni fuun pìla pye ja.

17 A mεrege wì si mbogo ki taanla fun, maga yan ki yεn mεtεre nafa taanri ma yiri kε ma yiri shyen[†], ma yala leeple pe laga taanlayaraga ki ni, ḥja ki yεn nunjba mεrege wi wogo ki ni we.

18 Pàa ca ki mbogo ki kan zhasipi sinndεerε sɔnŋgbanga woro ni, mεε ca jate ki kan tε piiri ni, ḥja wi yεn paa veri fuwe yεn.

19 Pàa ca ki mbogo nɔgɔ ki fere sinndεerε sɔnŋgbanga woro ti cεnle pyew ti ni. Ki nɔgɔ sinndεlegε konŋbanŋga kìla pye zhasipi sinndεlegε. Ki shyen wogo kìla pye safiri. Ki taanri wogo kìla pye kaliseduwani. Ki tijere wogo kìla pye emerodi.

[†] **21:13 21.13:** Eze 48.31-34 [†] **21:15 21.15:** Eze 40.3,6 [†] **21:17**

21.17: Naga 13.18; Eze 48.16-17

20 Ki kaŋgurugo wogo kìla pye ɔníkisi. Ki kögölöni wogo kìla pye sariduwani. Ki kòlóshyen wogo kìla pye kirizoliti. Ki kòlctaanri wogo kila pye berili. Ki kòløjere wogo kìla pye topazi. Ki ke wogo kìla pye kirizopirazi. Ki ke ma yiri nuŋgbà wogo kìla pye yasenti. Ki ke ma yiri shyen wogo kìla pye ametisiti.

21 Ca ki yeŋnorɔ kɔɔrɔ ke ma yiri shyen ti yen somu piile ke ma yiri shyen. Kɔɔrɔ nuŋgbà nuŋgbà pyew ki yen somu pyɔ nuŋgbà. Ca nawa konjbɔgɔ kìla pye te piiri ni, paa véri yen, ḥa pe maa wele na yaan wa wi kee ḥga na.

22 Mi sila shérigo gbɔgɔ yan wa ki ca ki ni, katugu we Fɔ Yenŋele na yawa pi ni fuun fɔ lo naa Simbapyɔ wi ni, poro pe yen ki shérigo gbɔgɔ ye.

23 Ca kii jori yɔnlɔ yanwa kala, nakoma yeŋge yanwa kala, katugu Yenŋele li gbɔgɔwɔ po pi yen ki yanwa we, a Simbapyɔ wi yen ki fitanla.

24 *Tara woolo pe yaa kaa tanri ki yanwa pi na. Tara na wunlumbolo pe yaa kaa paan pe gbɔgɔwɔ pi ni mbaa pi kaan.*†

25 Ki ca yeŋnorɔ ti se ka tɔn sɔnlɔ na fyew, katugu yembine se ka pye wa.

26 Pe yaa ka pan tara woolo pe gbɔgɔwɔ naa pe sɔnmɔ pi ni wa ki ni.

27 Fyɔngɔ yaraga se ka ye wa ki ca ki ni, nakoma lere ḥa wi maa katijangara piin konaan ḥa wi maa finlɛlɛ, ndee mbele pe mère ti yen ma yɔnlɔgɔ wa Simbapyɔ wi yinwege sewe wi ni poro.

† **21:24 21.24:** Eza 60.3-5

22

¹ Kona, a məregə wì si yinwege tənmə gbaan wi naga na na fun, a pila yengelə ndee kirisitali wi, na yinrigi wa Yenjelə lo naa Simbapyɔ wi ni pe wunluwɔ jɔngɔ ki ni,

² na fuun wa ca nawa kongbɔgɔ ki nandogomɔ. *Yinwege tige yen gbaan wi kongɔ shyen ki na, ki ma se sesaga ke ma yiri shyen yele li ni, ko kɔrɔ wo yen fɔ ki ma se yeŋge pyew. Ki tige were ti yen mbaa tara nuŋgba nuŋgba pyew ti woolo pe shoo.*[†]

³ Yenjelə li daŋga ki se ka to yaraga ka na wa ki ca ki ni fyew.

Yenjelə lo naa Simbapyɔ wi ni pe wunluwɔ jɔngɔ ki yaa ka pye wa ca ki ni, Yenjelə li tunmbyeele pe yaa kaa li gbogo.

⁴ Pe yaa kali yegɛ ki yan, li mɛgɛ ki yaa ka pye mbe yɔnlɔgɔ wa pe walere ti na.

⁵ Yembine se ka wɔ naa. Pe se ka jori fitanla yanwa kala, nakoma yɔnlɔ yanwa kala, katugu we Fɔ Yenjelə li yaa kaa yanwa yinrigi pe kan. *Pe yaa ka pye wunlumbolo fɔ sanga pyew.*[†]

SENRE PUNGO WORO KONAA DUWAW SENRE

22.6-21

Zhezu wi panga senre

⁶ Kona, a məregə wì silan pye fɔ: «Ki senre nda ti yen kaselege senre, ti daga lere mbe taga ti na. We Fɔ Yenjelə na lì Yinne li kan li yɔn senre yofenne pe yeri, lili məregə wi torogo, sanni

[†] **22:2 22.2:** Eze 47.12. Veriseye mbele pe wele fun wa Zhene 2.9; 3.22wi ni. [†] **22:5 22.5:** Dani 7.27

jënri, ñga ki daga mbe pye, wi pan wigì naga li tunmbyeele pe na.»

⁷ Zhezu wì yo fɔ: «Wele, sanni jënri mila paan! Mbele paa ki sewε ña wi Yenjelε senyoro ti gbogo, ferewε yen pe woo!»

⁸ Mi Zhan, mìgi kagala ke logo ma ke yan. Na mila kaa ke logo ma ke yan, mèrègè ña wìla ke naga na na, a mì si to wi jegele mboo gbogò.

⁹ Èen fɔ, a wì silan pye fɔ: «Maga kaga pye! Mi yen mborò naa ma sefenné pe ni ye tunjgo pyeyenlε wa, poro mbele pe yen Yenjelε yon senre yofenné, naa mbele paa ki sewε ña wi senre ti gbogo we. Ta Yenjelε lo gbogo!»

¹⁰ Kona, a wì silan pye naa fɔ: «Maga kaga sewε ña wi Yenjelε senyoro ti yaga larawa, katugu ti kagala ke pyesanga wì yongò.

¹¹ Na wi woro ma sin, wi koro wa wi mbasinmè pi ni. Na wi yen fyongò ni, wi koro wa wi fyongò ki ni. Na wi yen ma sin, wi koro wa wi sinmè pi ni. Na wi yen kpoyi, wi koro kpoyi.»

¹² Zhezu wì yo fɔ: «Wele, sanni jënri mi yaa pan! Mi yaa pan na sara wi ni mbe pan mbe lere nuñgba nuñgba pyew wi sara mbe yala wi kapyege ki ni.

¹³ Mi yen Alifa naa Omenja, konjbanja naa punjofɔ, lesaga naa kɔsaga.»

¹⁴ Mbele ka pe deere titɔnɔ ti jogo, jañgo mbe ta mbe yinwege tige pige ka ka konaa mbe ye wa ca ki yejɔnɔ ti ni, ferewε yen pe woo.

¹⁵ Mbele pe yaa koro wa funwa na, poro wεlε katijangara pyefenné wele, naa lekaala, naa keenre lifenné, naa legboleele, naa yarisunndo

sunvenne konaa mbele fuun pe maa finlēlē
senyoro ni naa kapyegele na!

¹⁶ «Mi Zhezu, mila mēregē wi tun wi sa ki
kagala ke yari ye kan wa legiliziye pe ni. Muwi
mi yēn niŋge naa Davidi wi setirige pyō we. Mi
yēn lalaaga wōnnō na li maa yiin we.»

¹⁷ Yinnēkpoysi lo naa pijs wi ni pe yēn naga
yuun fō: «Ta paan!»

Na kaga logo, wila ki yuun fun fō: «Ta paan!»
Wōgo yēn ḥa na, wila paan. ḥa wila yinwege
tōnmō pa jaa, wi yaa pi ta waga.

Senre puŋgo woro

¹⁸ Mbele paa ki sewē ḥa wi Yenjēlē senyoro
ti nuru, mi Zhan mila ki yuun naga ḥgbanni pe
ni fō: «Na lere wa ka senre ta taga ti na, jōlōgo
kagala ḥgele ke yēn ma yōnlōgo laga ki sewē ḥa
wi ni, Yenjēlē li yaa ke taga wi kan.»

¹⁹ Na lere wa ka si senre ta wō laga ki sewē ḥa
wi Yenjēlē senyoro ti ni, tasaga ḥga wi yaa ta wa
yinwege tige pige ko naa ca kpoysi ki ni, Yenjēlē
li yaa ti shō wi yeri, to nda ti kagala ke yēn ma
yōnlōgo laga ki sewē ḥa wi ni we.»

²⁰ Zhezu ḥa wila ki kagala ke yuun na ke finligi,
wī yo fō: «Ee, sanni jenri mila paan!»

Anmiina! Ta paan we Fō Zhezu!

²¹ We Fō Zhezu wi yinmē pi pye leeple pe ni fuun
pe ni!

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022
a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8